

NVEs innstilling

Fornyelse av konsesjon for regulering av Limingen

Røyrvik og Lierne kommuner i Trøndelag fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Ångermanälvens Vattenregleringsföretag (ÅVF)
Referanse	200706089-43
Dato	17.12.2024
Ansvarlig	Carsten Stig Jensen
Saksbehandler	Finn Roar Halvorsrud

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

SAMMENDRAG

NVE anbefaler fornyet konsesjon til ÅVF for regulering av Limingen

NVE anbefaler at Ångermanälvens Vattenregleringsföretag (ÅVF) får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 5 til fortsatt regulering av Limingen. Vi anbefaler at tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt. NVEs innstilling sendes til Energidepartementet. Endelig avgjørelse tas av Kongen i statsråd.

ÅVFs regulering av Limingen gir regulerbar kraft til Linvasselv kraftverk som ligger i Sverige. Kraftverket eies av norske og svenske interesser. Den norske parten eies av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE), mens den svenske parten eies av Fortum. Kraftverket har en installert effekt på 66 MW fordelt på to aggregater, og en midlere årsproduksjon på 219 GWh, hvorav ca. 1/3 går til det norske kraftnettet. Limingen har høy reguleringsgrad, som gir Linvasselv kraftverk god reguleringssevne og mye av produksjonen skjer i vinterhalvåret.

NTE har egen tillatelse til å bruke Limingen som ledd i reguleringen av Namsenvassdraget. Limingen fungerer både som reguleringsmagasin for Tunnsjø kraftverk og som et transittmagasin for vann som er overført til Vekteren og Limingen fra Namsvatn.

Hvorfor gir vi denne anbefalingen?

Det er ikke omsøkt endringer i nåværende regulering som kan medføre nye inngrep og virkninger utover de eksisterende. I vår vurdering legger vi vekt på at reguleringen bidrar med fornybar og regulerbar kraft, samtidig som de negative virkningene på miljø og andre samfunnsinteresser samlet sett vurderes som akseptable, og hvor noe kan avbøtes gjennom nye standardvilkår i konsesjonen.

Virkninger av reguleringen

I Limingen finnes det bestand av røye og noe ørret. En begrensning for ørreten er liten tilgang på næring i den regulerte strandsonen. Fisket i Limingen har gått betydelig tilbake etter reguleringen, og i dag er det få som driver fiske i innsjøen. Det er likevel et potensial for å øke fisket i Limingen, med tanke på at røyebestanden er god.

Friluftsinnteresser knyttet til området i og rundt Limingen er hovedsakelig fritidsfiske, båtbruk og rekreasjonsaktiviteter. De fleste aktivitetene har lokal tilknytning. Det er blant annet mange båtplasser inne ved kommunesenteret Røyrvik. ÅVF har bidratt til å finansiere båtutsettingsplass i Røyrvika.

Limmingen har en høy reguleringsgrad, noe som gjør magasinet sårbart for variasjoner i vannstand mellom våte og tørre år. Perioden fra snøsmeltingen starter til magasinet begynner å nå sitt høyeste nivå i juli måned, beskrives som perioden som gir de største visuelle konsekvensene av reguleringen. Utover sommeren og høsten er vannstanden normalt nokså stabil. Vannstanden i Limingen er en kombinasjon av bestemmelsene i manøvreringsreglementet og det naturlige tilsiget. Reguleringssoner og vannstandsendringer kan påvirke landskapsopplevelsen negativt og vanskeliggjøre båtbruk.

Linvasselv som landskapselement er preget av flere år med lavere vannføring enn normalt, og det er områder i elvestrekningen som har blitt gjengrodd.

Limmingen ligger i beiteområdene til Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt). Reguleringen av Limingen har beslaglagt beiteareal og vanskeliggjort dagens drift. Utfordringer som beskrives av

reinbeitedistriktet er blant annet usikre isforhold, mer skodde som gjør det utfordrende å samle eller flytte reinen, nedising av beitearealer og erosjon. Virkningene kan forsterkes av klimaendringer.

Det er flere områder, hovedsakelig i den nordøstre delen av Limingen, hvor erosjon er et problem for ferdsel og bruk av innsjøen. Noe jordbruksareal er også utsatt. Det er gjennomført sikringstiltak enkelte steder, og det er utført en kartlegging av erosjonsutsatte områder med forslag til tiltak. Det er tidligere gitt erstatninger for erosjonsskader.

Regional vannforvaltningsplan

Vi har vurdert virkningene opp mot miljømålene i den regionale vannforvaltningsplanen for perioden 2022-2027. Limingen og Linvasselv er i planen klassifisert som sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF). Miljømålet for Limingen er satt til «godt økologisk potensial» (GØP) og for Linvasselv gjelder «mindre strenge miljømål» (MSM). I den sentrale godkjenningen av planen er ingen av vannforekomstene i vassdraget oppført på vedlegg 2 (vannforekomster med miljømål som kan medføre krafttap) eller vedlegg 3 (vannforekomster med miljømål som kan medføre andre tiltak i vannkraftsektoren).

Hva mener høringspartene om reguleringen?

Søknaden om fornyet konsesjon har vært sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. NVE mottok til sammen 16 uttalelser. I tillegg kom det inn 6 uttalelser via Östersunds tingsrett.

Flere av høringspartene viser til de store endringene som har funnet sted siden den opprinnelige konsesjonen ble gitt og legger vekt på behovet for å tilpasse konsesjonsbetingelsene til dagens forhold.

De berørte kommunene mener det bør pålegges undersøkelser og tiltak for å bedre forholdene for fisken i Limingen. Andre forhold som påpekes, er blant annet behov for erosjonssikring, bedre tilrettelegging for båtbruk, merking av skjær og tilsåing av gamle tipper. Kommunene ønsker også økt økonomisk kompensasjon for skadene og ulempene som reguleringen har medført.

En del høringsparter mener det må settes krav i manøvreringsreglementet til stabil sommervannstand i Limingen. Dette for å ivareta hensynet til fisk, utøvelse av fiske, båtbruk, landskap og friluftsliv. I tillegg ønskes det slipp av minstevannføring i Linvasselv med formål å gjenoppbygge fiskebestanden. Statsforvalteren ønsker også å utrede muligheten for avsnøring av flere viker i Limingen med terskeldammer, for å redusere de negative virkningene av reguleringen i deler av innsjøen.

Fylkeskommunen mener det bør innføres vilkår som gjør det mulig å pålegge kulturminneundersøkelser.

Reindriftsforvaltningen understreker viktigheten av at reguleringen ikke øker i omfang, slik at arealinngrepene holdes på dagens akseptable nivå.

Hvilke vilkår anbefales for å redusere negative virkninger av reguleringen?

NVE anbefaler at gjeldende bestemmelse om vannfylling i Limingen om våren og sommeren videreføres. Bestemmelsen medfører at begge regulantene må kjøre kraftverkene nedstrøms Limingen, både på norsk og svensk side, på en slik måte at en bestemt vannfylling er sikret.

Et krav om ytterligere magasinrestriksjoner i Limingen utover de som allerede finnes i dag vil innebære redusert regulerbarhet. Regulerbar kraft som man har i Limingen, er viktig med hensyn til forsyningssikkerheten og kraftbalansen og kan vanskelig erstattes. Vannet fra Limingen går også videre til kraftverk nedover i Namsenvassdraget.

Slipp av minstevannføring til Linvasselv vil medføre et årlig produksjonstap på mellom ca. 21 - 39 GWh, avhengig av slippalternativ. Nåverdien av ÅVFs regulering av Limingen er 268 mill. kr over 40 år. Reduksjon i netto nåverdi som følge av et eventuelt vannslipp er beregnet til ca. 140 - 260 mill.kr. Slipp av minstevannføring kan også komme i konflikt med intensjonen om å opprettholde en mest mulig stabil sommervannstand i Limingen.

NVE finner at nytten av slike restriksjoner, som påvirker kraftproduksjon og reguleringssevne i så stor grad, ikke overstiger ulempene og kostnadene.

NVE mener avsnøring av flere viker vil kunne få uheldige konsekvenser for utnyttelsen av magasinet i Limingen, ved at det dannes adskilte innsjøer som reduserer vannvolumet. Det kan også vanskeliggjøre båtferdsel, og det er usikkert hvordan det eventuelt vil påvirke utskiftningsforholdene og biologien i deler av sjøen. Vi mener det ikke er nødvendig å utrede dette videre.

Reguleringene i Limingen har stor nytte både på norsk og svensk side. Ulempene den medfører er vanskelig å finne gode avbøtende tiltak for. Med utgangspunkt i dette anbefaler NVE at det opprettes et fond med mål om å fremme fisk, vilt og friluftsliv i kommunene Røyrvik og Lierne. Regulantene i Limingen skal bidra til fondet. NVE anbefaler at ÅVF skal yte en engangsinnbetaling på NOK 1 630 000,- til fondet.

Andre avbøtende eller kompenserende tiltak kan pålegges ved behov med hjemmel i standardvilkårene som vil bli innført ved en fornyelse av konsesjonen. Dette gjelder f.eks. undersøkelser av fiskebestandene, biotopforbedrende tiltak for fisk, etablering av terskler for å danne vannspeil, ulike sikringstiltak og avbøtende eller kompenserende tiltak for friluftsliv.

NVE oppfatter at det har blitt gitt erstatninger og inngått avtaler mellom ÅVF og reindriftsnæringen for å kompensere for de ulempene reguleringen medfører. Dette er basert på en avtale mellom partene.

Standardvilkårene vil ha vilkår om automatisk fredete kulturminner. Fornyelse av konsesjonen vil utløse krav om betaling av sektoravgift til kulturminnevern. Riksantikvaren prioriterer omfang av kulturminnetiltakene, samt hvilke regulerte vassdrag det skal gjennomføres undersøkelser i.

Vilkår om betaling av konsesjonsavgifter anbefales videreført. Reguleringen vil fortsatt gi inntekter til kommune, fylkeskommune og stat.

Innhold

1. Sakens bakgrunn	6
1.1 Om søker	6
1.2 Om Limingen og områdene rundt	6
1.3 Konsesjonene og reguleringen av Limingen	6
1.4 Kraftverket	7
1.5 Anleggsveier og steintipper	8
1.6 Steintipper	8
1.7 Friluftsliv	8
1.8 Båttutsettingsplass	8
1.9 Hydrologi	8
2. Virkninger for miljø og samfunn	12
2.1 Vannøkologien og naturmiljøet i og rundt Limingen	12
2.2 Vannøkologien og naturmiljøet langs Linvasselv	13
2.3 Flom- og erosjon	14
2.4 Samfunnsmessige virkninger	15
2.5 ÅVFs forslag til avbøtende tiltak	15
3. Saksbehandling og høringsuttalelser	16
3.1 Saksbehandlingen	16
3.2 Saksbehandlingen som følge av vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget	17
3.3 Høringsuttalelser	17
3.4 Kommentarer fra søker	23
3.5 Konsultasjon med reinbeitedistriktet	26
4. Vurdering av kunnskapsgrunnlaget	27
4.1 Informasjons- og kunnskapskilder	27
4.2 Merknader i høringen og krav om utredninger	27
4.3 Samlet vurdering av kunnskapsgrunnlaget	28
5. NVEs vurdering av konsesjonssøknaden	28
5.1 Alternativer til fornyelse av konsesjonen	28
5.2 Kraftproduksjon	28
5.3 Landskap	29
5.4 Fisk	31

5.5	Erosjon	33
5.6	Brukerinteresser	35
5.7	Vurdering av krav om avbøtende tiltak – magasinrestriksjoner og minstevannføring	41
5.8	NVEs oppsummering	47
6.	NVEs konklusjon	50
7.	Forholdet til andre lover og forskrifter	51
7.1	Naturmangfoldloven	51
7.2	Vannforskriften	52
7.3	Energiloven	53
7.4	Forurensningsloven	53
8.	Merknader til NVEs forslag til konsesjonsvilkår	53
9.	Merknader til NVEs forslag til manøvreringsreglement	58

1. Sakens bakgrunn

NVE mottok søknad om fornyelse av konsesjon for regulering av Limingen den 24. september 2007 fra Ångermanälvens Vattenreguleringsföretag (ÅVF). Den opprinnelige konsesjonen ble gitt ved kgl.res. 4. juli 1952 og var tidsbegrenset til 60 år, med muligheter for fornyelse. ÅVF søkte 4. mai 1999, om tilsagn på ny reguleringskonsesjon i henhold til bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 20. De søkte da om en ny reguleringsperiode på 50 år fra 2012. Tilsagn for en ny reguleringsperiode på 50 år ble gitt ved kgl.res. 3. desember 1999.

1.1 Om søker

Den svenske reguleringen av Limingen forvaltes av Ångermanälvens Vattenregleringsföretag (ÅVF). ÅVF kan sammenlignes med en norsk reguleringsforening, og består av eiere av kraftverk som har nytte av de ulike reguleringene som ÅVF forvalter. Totalt har ÅVF 22 reguleringsmagasiner som de forvalter, med et samlet volum på 6 070 mill. m³.

1.2 Om Limingen og områdene rundt

Limingen er Norges åttende største innsjø. Den ligger både i Røyrvik og Lierne kommuner med henholdsvis ca. 60 og 40 prosent i hver av kommunene. Landskapet rundt Limingen er preget av bratte skråninger med granskog med ingen bebyggelse på vestsiden. På østsiden er det noe flatere terreng og en spredt bebyggelse av gårdsbruk og bolighus. I det nordøstre hjørnet ligger Røyrvik som både er det største tettstedet rundt Limingen og som også er kommunesenteret til Røyrvik kommune. Midt i Røyrvik ligger utløpet fra Vekteren og Røyrvikfoss kraftverk.

Limingen har naturlig utløp i Linvasselv som renner videre inn i Sverige. Der heter elva Brännälven. I det videre bruker NVE disse navnene konsekvent: Linvasselv for elva i Norge og Brännälven for den svenske delen av elva. Elvestrekningen er 6 km lang hvorav første halvpart er i Norge. Totalt fall på strekningen er 105 meter. Elva er preget av gjengroing i øvre del som følge av lav vannføring, men man ser tydelig elveløpet i størstedelen av vassdraget. Bunnen består i hovedsak av grovt bunnsubstrat med store steiner.

1.3 Konsesjonene og reguleringen av Limingen

Reguleringskonsesjon for Limingen ble først gitt til Faxälvens Vattenreguleringsföretag (FVF) ved kgl.res. 4. juli 1952. Konsesjonen ga tillatelse til å regulere Limingen med 6 meter og ble gitt for 60 år. Reguleringen gjaldt mellom kotene 417,70 og 411,70, som i 1952 ble beregnet til å tilsvare ca. 560 mill. m³. Vannet blir benyttet av Linvasselv kraftverk i Sverige som har en midlere årlig kraftproduksjon på ca. 219 GWh.

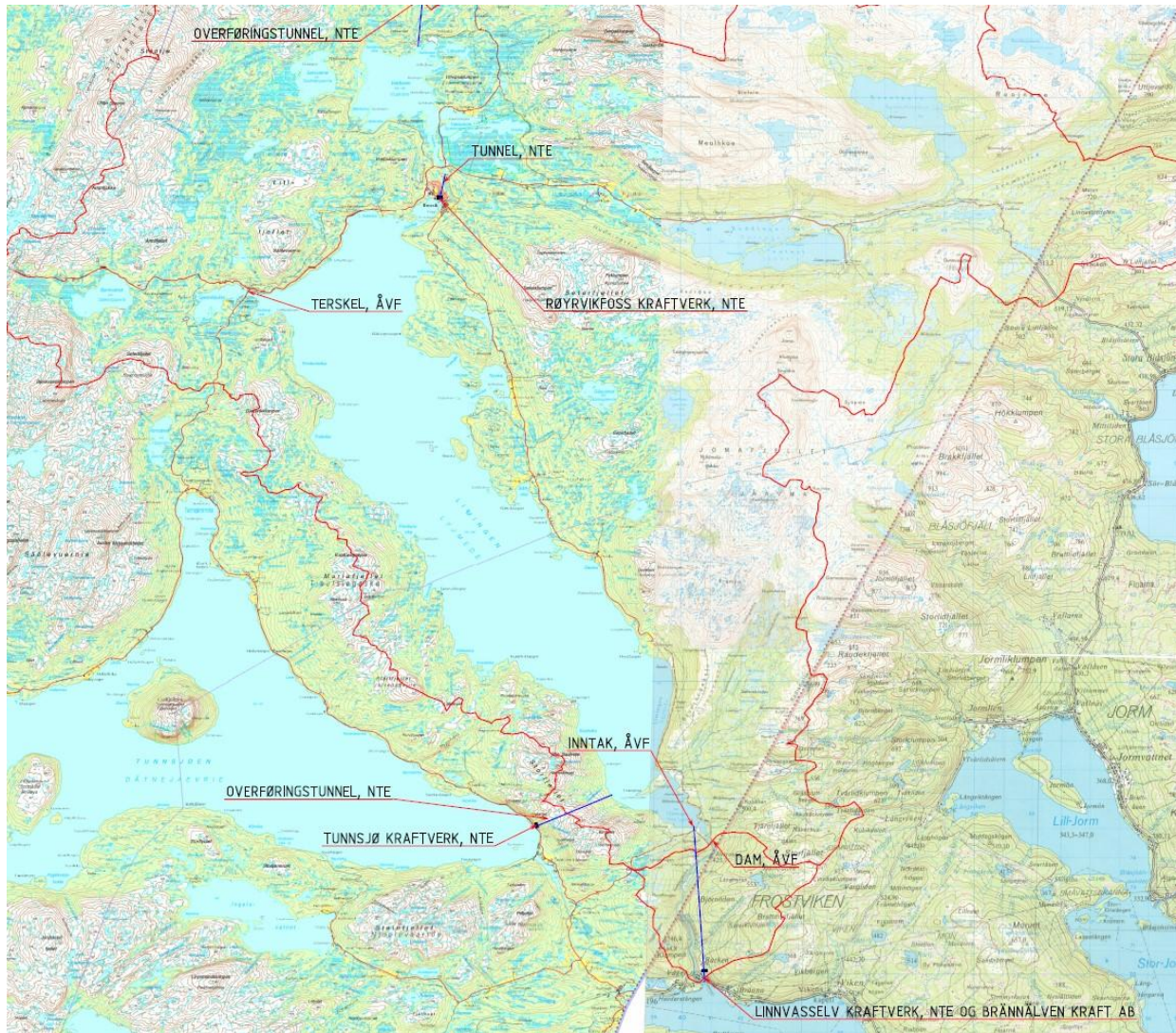
Den 10. juli 1959 ble det i kgl.res. gitt konsesjon til Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) til å bruke Limingen som ledd i reguleringen av Namsenvassdraget. Limingen fungerer nå både som reguleringsmagasin for Tunnsjø kraftverk og som et transittmagasin for vann som er overført til Vekteren og Limingen fra Namsvatn.

NTEs transittregulering i Limingen har et krav om en fylling på 150 mill. m³ den 15. juli. Dette kravet er definerende for reguleringsstrategien i vassdraget. Siden tilsiget til Vekteren og Limingen tappes mot Linvasselv, må kravet oppfylles ved å overføre vann fra Namsvatn. Namsvatn og Vekteren må tappes i samspill for å sikre en nødvendig fallhøyde fra Namsvatn om våren slik at vann kan overføres til Vekteren, og deretter videre til Limingen, for å oppfylle kravet til magasinifylling.

Limingen har en høy reguleringsgrad noe som gjør magasinet sårbart for variasjoner i vannstand mellom våte og tørre år.

I den nordvestre delen av Limingen ligger Gjersvika. Den har blitt avsondret fra resten av Limingen ved en terskeldam som gjør at vannstanden holder seg oppe når Limingen senkes. Dammen inneholder en fisketrapp. Gjersvika er ca. 10 km² i utbredelse. På grunn av terskeldammen er vika tilnærmet uberørt av reguleringen i Limingen.

Figur 1: Oversiktskart over reguleringsanlegg for Limingen Kilde: ÅVF

1.4 Kraftverket

Linnvasselv kraftverk ligger ved Kvarnbergsvattnet i Sverige og ble satt i drift i 1962. Kraftverket eies av norske og svenske interesser. Den norske parten eies av NTE mens den svenske parten eies av Fortum.

I kraftverket er det installert to aggregater, det ene med slukeevne på 44 m³/s og det andre 26 m³/s. Den største maskinen leverer kraft til Sverige og den minste til Norge. Installert effekt er på 66 MW fordelt med 42 og 24 MW på hhv. den svenske og norske maskinen.

NVE har beregnet at midlere årlig kraftproduksjon i kraftverket er ca. 219 GWh. Dette avviker noe fra det som kommer frem i tabellen nedenfor som er hentet fra søknaden, og som viser en årlig produksjon på 209 GWh.

Tabell 1: Hoveddata for kraftverket. Kilde: ÅVF

1. STASJONSDATA	Svensk maskin	Norsk maskin
Turbintype	Francis	Francis
Midl. Brutto fallhøyde, m	105,7	105,7
Maks slukeevne v/midl.fallhøyde, m ³ /s	44	26
Minste slukeevne v/midl.fallhøyde, m ³ /s	37	19
Maks. ytelse v/midl.fallhøyde, MW	42	24
2. PRODUKSJON, MIDLERE		
Årlig produksjon, GWh	148	61

1.5 Anleggsveier og steintipper

I forbindelse med reguleringen ble det anlagt flere anleggsveier/tiltaksveier som i etterkant har blitt til offentlige veier. I dag er det kun veien inn til inntaket i Limingen og veien som går til utløpet for tappetunnelen i Linvasselv som er avstengt for offentligheten. Samlet lengde på disse veiene er ca. 2 km.

Anleggsveiene har begrenset allmenn interesse. Veien langs Linvasselv benyttes i hovedsak i forbindelse med skogsdrift av grunneieren (Statskog).

1.6 Steintipper

På østsiden av Linvasselv mellom 1 -1,5 km fra utløpet fra Limingen, er det anlagt steintipper etter byggingen på 1950- og 60-tallet.

1.7 Friluftsliv

Det er friluftsinnteresser knyttet til området i og rundt Limingen. Hovedsakelig er det bruk av sjøen i form av fritidsfiske og til rekreasjon. Det er blant annet mange båtplasser inne ved kommunesenteret Rørvik.

1.8 Båttutsettingsplass

ÅVF har bidratt til å finansiere båttutsettingsplass i Rørvika.

1.9 Hydrologi

ÅVFs regulering av Limingen utnytter det nedbørsfeltet som naturlig drenerer til Sverige. NTEs regulering er vann som overføres fra Namsvatn via Vekteren og tilbake til Namsen gjennom kraftverkene Tunnsjø, Tunnsjøfoss og Tunnsjødal. I perioden 1918 til 1952 var det en målestasjon (målestang) ved Limingen. Det foreligger vannføringsdata for denne målestasjonen i perioden 1918-1950 trykt i "Hydrologiske undersøkelser i Norge" utgitt i 1958. I forbindelse med den svenske reguleringen av Limingen ble det i 1952 opprettet en ny målestasjon nedenfor reguleringsdammen. Denne hadde først en målestang, senere fikk den installert en limnigraf (fra 1956). Denne målestasjonen (stasjon 38-10009 Limingen) drives av Sveriges meteorologiske og hydrologiske institutt.

Tabell 2 nedenfor gir oversikt over vannføringsforhold basert på målinger i årene 1918 – 1950 (uregulert situasjon).

Tabell 2: Nedbørsfelt, avløp i perioden 1918 – 1950 (uregulert situasjon). Kilde: ÅVF

Nr.	Navn	Areal (km ²)	Spes. avløp (l/s km ²)	Midlere avløp		Alminnelig Lavvannføring (m ³ /s)
				(m ³ /s)	(mill. m ³)	
1	Limingen	653	43,5	28,4	896	4,6

Tabell 3 nedenfor gir oversikt over vannføringsforhold basert på målinger i perioden 1956 – 1990 (regulert situasjon). Dataene fremkommer på bakgrunn av driftsvannføringen i Linvasselv kraftverk samt registreringer fra målestasjonen nedstrøms dammen i de perioder det har vært tappet fra Limingen over reguleringsdammen.

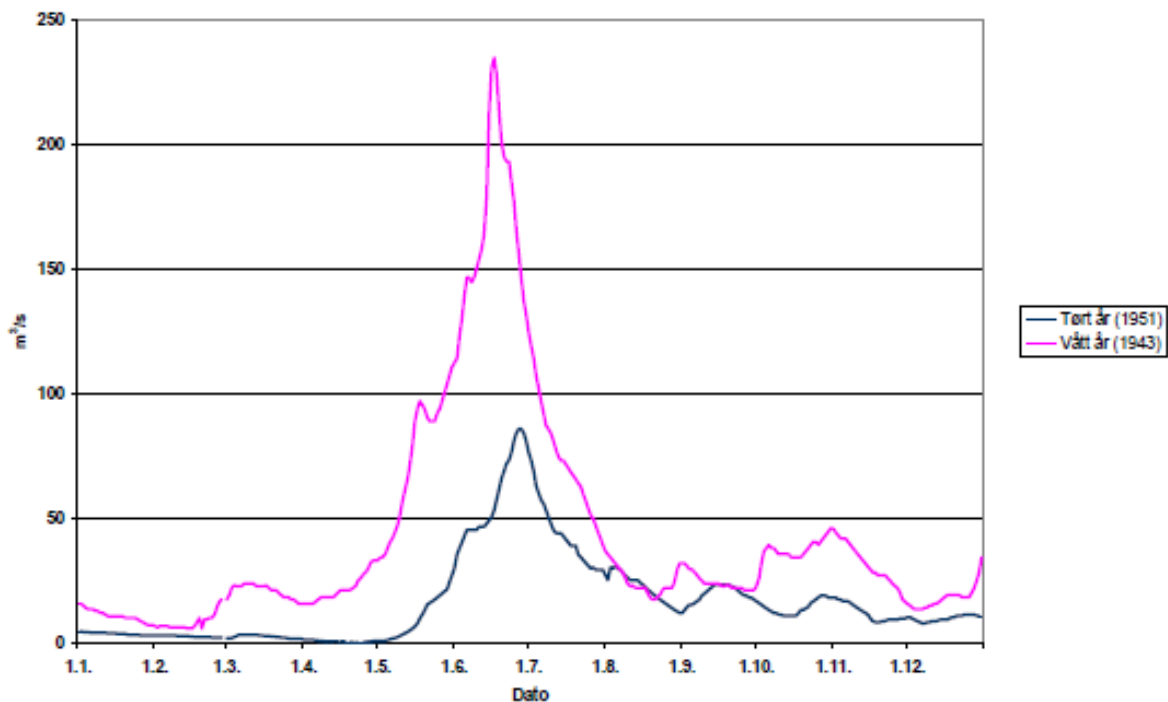
Etter at reguleringen ble tatt i bruk har det vært tapping til Linvasselv/Brännälven over reguleringsdammen seks ganger (i årene 1983, 1989, 1993, 2005, 2015 og 2022).

Tabell 3: Nedbørsfelt, avløp i perioden 1956 – 1990 (regulert situasjon). Kilde: ÅVF

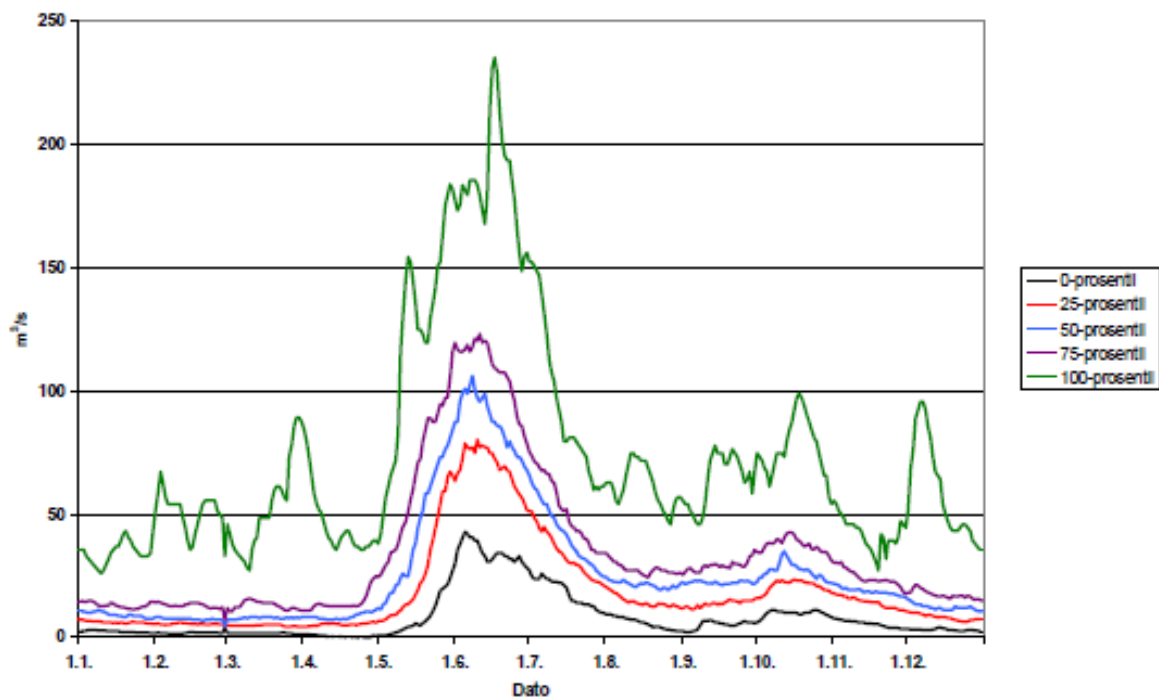
Nr.	Navn	Areal (km ²)	Spes. avløp (l/s km ²)	Midlere avløp	
				(m ³ /s)	(mill. m ³)
1	Limingen	672*	37,0	25,0	788

*Nedbørsfeltet til Limingen er 672 km² mot 653 km² i tabell 1. Dette skyldes at nedbørsfeltet er noe utvidet etter regulering, samt bedre beregningsgrunnlag som følge av nytt kartverk.

Figurene 2 og 3 viser fordelingen av vannføringen over et år i uregulert tilstand, henholdsvis for typiske år (vått og tørt) og prosentilverdier.

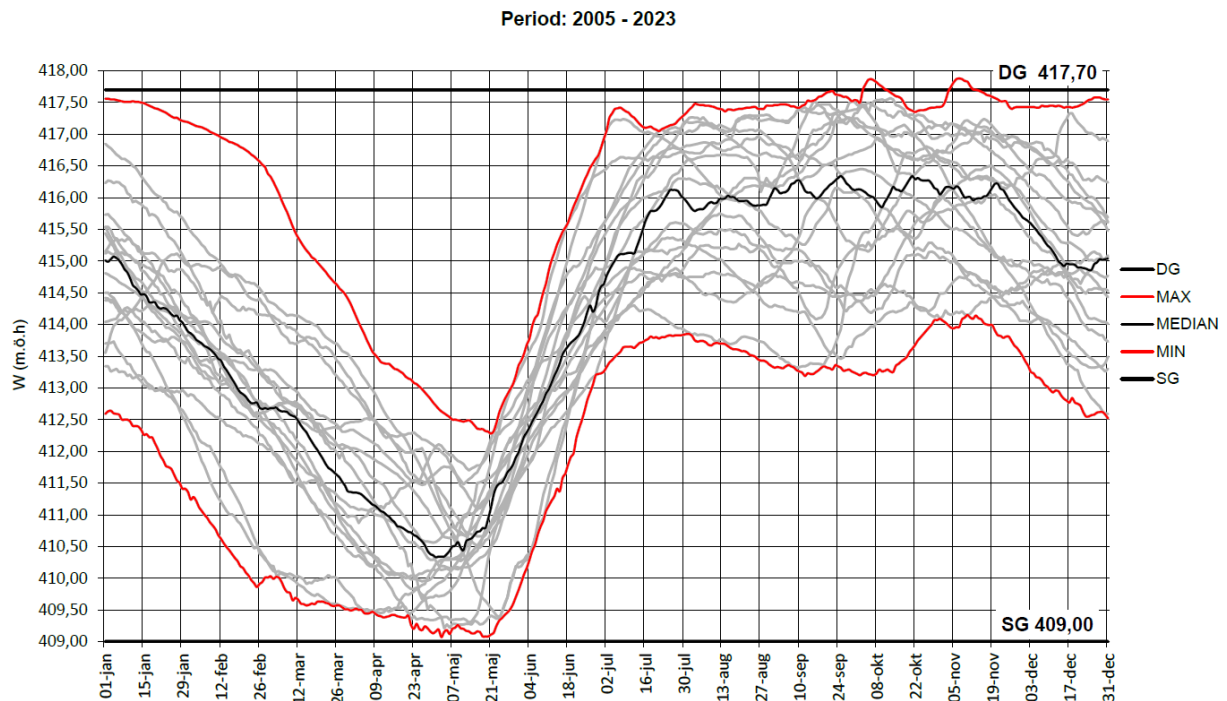

Figur 2: Avløp fra Limingen, typiske år i uregulert tilstand. Kilde: ÅVF

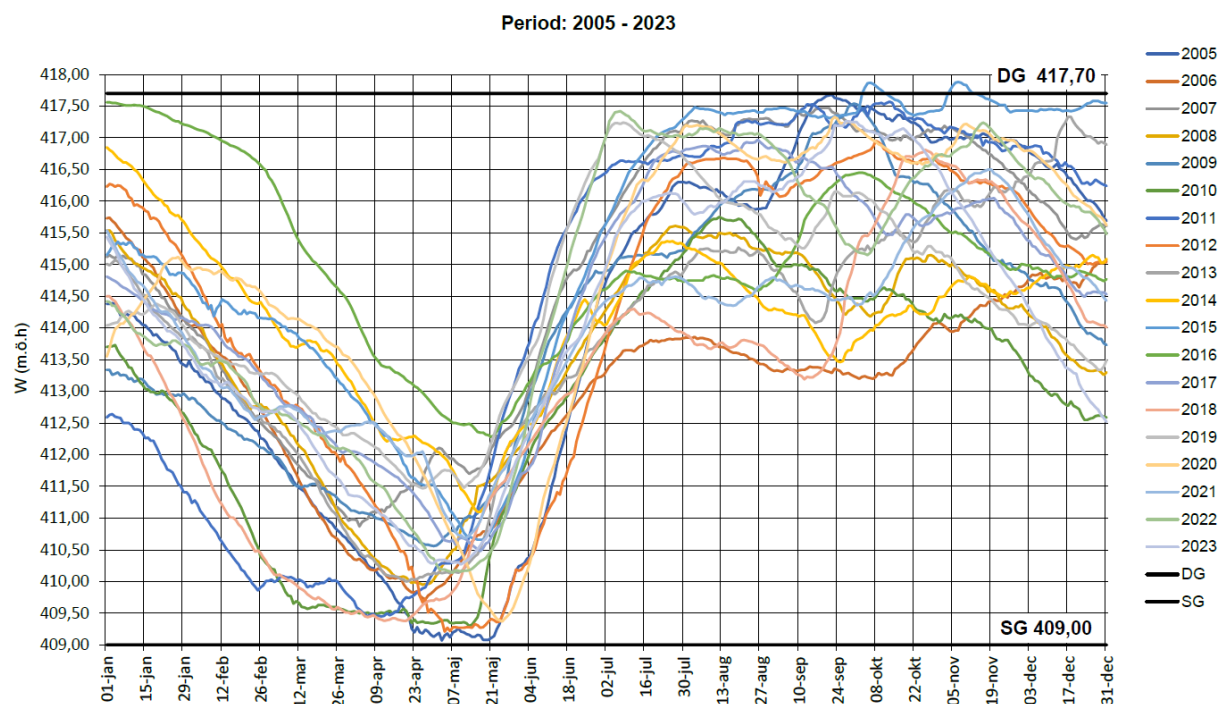

Figur 3: Avløp fra Limingen, prosentiler. Kilde: ÅVF

Fyllingen av magasinet starter i begynnelsen av mai, og normalt er det god fylling av magasinet fra midten av juli og ut oktober. Figurene nedenfor viser magasinstatistikk for Limingen i perioden 2005 – 2023. I figur 4 kommer minimum, maksimum og medianen for perioden tydelig frem. Figur 5 viser hvert individuelt år i perioden.

Figur 4: Karakteristisk magasinfylling. Kilde: ÅVF

Figur 5: Magasinfylling for hvert år fra 2005 til 2023. Kilde: ÅVF

2. Virkninger for miljø og samfunn

Nedenfor gis en kort oversikt over de antatte virkninger og konsekvenser av den eksisterende reguleringen basert på søknaden fra ÅFV og fagrapporter.

2.1 Vannøkologien og naturmiljøet i og rundt Limingen

2.1.1 Fisk og fiske

Søknaden benytter resultater fra et prøvefiske utført av NTNU Vitenskapsmuseet over tre netter i september 2006. De har også foretatt en oppsummering av garnfangster av et prøvefiske i Slåttvika i perioden 1982-86. Videre har de hentet inn konklusjoner fra hovedfagsoppgaver utført ved Universitetet i Oslo (UiO) i 1997 og 1998.

Etter at søknaden ble sendt inn, har Norsk institutt for naturforskning (NINA) gjennomført fiskebiologiske undersøkelser i Limingen i 2016. Resultatene fra undersøkelsen er publisert i NINA Rapport 1334 (2017).

Undersøkelsen fra 2006 viste at dvergrøye og små normalrøye hadde lav kondisjonsfaktor (k-faktor) og hvit kjøttfarge, mens større røye hadde bedre k-faktor og ca. 30 % av normalrøya hadde lyserødt kjøtt. Stor normalrøye og alle de store grårøyene var imidlertid sterkt parasittert, og grårøyene var dessuten lyse i kjøttet. Stor grad av innvollsparasitter på røye settes bl.a. i sammenheng med det introduserte krepsdyret *Mysis relicta* sin funksjon som predator på zooplankton.

Fangster ved prøvefiske med bunngarn og flytegarn foretatt i årene 1982-86, ble sammenlignet med prøvefisket gjort i 2006. Begge prøvefiskeperiodene er vurdert til å ha lavt utbytte, med noe større utbytte i 2006. Dette tillegges riktignok liten vekt da perioden det ble prøvefisket anses som kort. Rapporten fra 2006 gir heller ingen vurdering av hvordan reguleringen påvirker fiskebestanden.

Hovedfagsoppgavene fra UiO konkluderte med at reguleringen av Limingen har medført at bestanden av normalrøye som holder til nær bunnen har blitt redusert. Dette skyldes at næringstilbudet ble redusert når reguleringen startet i 1953. Utsetting av *Mysis relicta* har ikke økt bestanden av denne typen røye, men har økt gjennomsnittsstørrelsen på bestanden.

Før reguleringen var Limingen et mye brukt fiskevann for lokalbefolkningen, og enkelte gårder hadde fiske som hovedinntektskilde. Det var også et godt utbredt isfiske med aktive fiskere fra både Norge og Sverige. Noen år etter at reguleringen ble etablert gikk fisket betydelig tilbake, og i dag er det få som driver fiske i sjøen.

Det ble stilt krav om fiskeutsetting i gjeldende konsesjon for Limingen, og fra 1960 til 1974 ble det satt ut forsøkspartier av merkede ørret samtidig som det ble satt ut ensomrig ørret. Fra 1974 ble det et mer fast opplegg, og det ble ifølge ÅVF, satt ut et betydelig antall frem til 1982. Da ble utsettingen avviklet, fordi man ikke fikk den ønskede effekten. Etter 1982 har det ikke blitt satt ut mer fisk i regi av regulanten.

Undersøkelsen fra 2016 viste at det er i hovedsak normalrøye som trives best i innsjøen og fisken preges av relativt god vekst og kvalitet. Det er en levedyktig stamme av ørret, men kondisjonsfaktoren er lav. Av rapporten fremgår det at det har blitt gjort forsøk med å sette ut ørekyt i både Limingen og Gjersvika. I Limingen ser det ikke ut til at ørreten utnytter ørekyt som

byttfisk, men at den trolig gjør det i større grad i Gjersvika. Generelt sett var tilstanden til ørreten bedre i Gjersvika, noe som tyder på at næringsgrunnlaget er bedre der enn i Limingen.

Ifølge undersøkelsen, vil tiltak for å bedre ørretbestanden i Limingen være å sikre best mulig adgang til de begrensede gytearealene som finnes i tilløpsbekker. Det innebærer både å holde vannstanden i gytetiden så høy at fisken får lett adgang til bekkene, og foreta fysiske tiltak i reguleringssonen som sikrer oppvandringsmulighet og som hindrer at rogn gytes på områder som senere blir tørrlagt. Rapporten peker på en viktig begrensning for ørreten med at det er liten tilgang på næring i den regulerte strandsonen, slik at ved en kraftig økning av ørretbestanden vil det ikke være gode nok vekstforhold for all fisken. De mener derfor at utsetting av fisk ikke er et aktuelt tiltak. For røyas del er det ikke nødvendig med spesielle tiltak.

Rapporten kommer også fram til at det er et stort potensial for å øke fisket i Limingen, med tanke på at røyebestanden er god.

2.1.2Landskap

Særlig i perioden fra snøsmeltingen starter til magasinet er på sitt høyeste nivå, kan reguleringen virke skjemmende på landskapet rundt Limingen. Normalt varer denne perioden fra slutten av mai/starten av juni til midten av juli.

2.2 Vannøkologien og naturmiljøet langs Linvasselv

2.2.1Fisk og fiske

Slik tilstanden er i dag er det begrenset med fisk og fiskemuligheter i Linvasselv. På norsk side består elvebunnen av veldig grove stein og elva fremstår ikke som en utpreget god fiskeelv (figur 6). Nedre del av elva, som ligger på svensk side, blir beskrevet av de svenske høringspartene som en strekning som kan ha potensial til å bli en god fiskeelv. Der er bunnsubstratet i elven mindre og høringspartene mener den er gyttbar noen hundre meter oppstrøms fra Kvarnbergvattnet.

Figur 6: Oversiktskart over sørøstre del av Limingen og Linvasselv. Kilde: NVE Atlas. Kartet er navnsatt av NVE.

For at elva skal bli bedre egnet til fiske, må det slippes minstevannføring og/eller gjennomføres biotopjusterende tiltak som f.eks. bygging av terskler. Som et avbøtende tiltak stiller ÅVF seg positive til å bygge terskler og foreta andre biotopforbedrende tiltak i Linvasselv.

2.2.2 Gjengroing

Særlig i øvre del er gjengroing av elveløpet blitt utbredt og det er noen steder vanskelig å se hvor elveløpet går. Lenger ned i elva er det mer tilsig og dermed mindre gjengrodd.

2.3 Flom- og erosjon

2.3.1 Erosjon

Erosjon er hovedsakelig observert i den nordøstre delen av Limingen hvor det er løsmasseavsetninger langs strandsonen. Her har bekker og elver erodert i nedtappet strandsone. Problemene oppstår når erosjonen forplanter seg videre innover land.

ÅVF skriver i søknaden at det generelt ikke er store problemer med erosjon langs magasinet, men det er enkelte områder som er erosjonspåvirket og hvor sikringstiltak har vært gjennomført. De utelukker ikke at det også i fremtiden kan være behov for flere sikringstiltak. Til nå har det blitt gjennomført erosjonstiltak ved Limingelvas utløp og ved utløpet til Devikselva.

I 2018 gjennomførte Sweco Norge AS en kartlegging av erosjonsproblemer og aktuelle tiltak rundt Limingen. Kartleggingen foregikk på oppdrag fra regulantene NTE og ÅVF. Temaet og kartleggingen vil bli grundigere diskutert i delkapittel 5.5 (Erosjon).

2.3.2 Flom

Reguleringen er flomdempende, og det er nå ytterst sjelden at det går i overløp fra Limingen og ned i elva.

2.4 Samfunnsmessige virkninger

2.4.1 Ferdsel, båthold og båtutsetting

Reguleringen har ikke sperret tidligere ferdselsruter i områdene rundt Limingen, men det har blitt vanskeligere å bruke Limingen som isvei som følge av at isen i strandsonen er oppsprukket.

En fordel mht. ferdsel er at veiene som ble anlagt i forbindelse med utbyggingen i dag har status som offentlige veier.

Båthold er også påvirket av reguleringen. Det er i perioder vanskelig å komme ut med båter på grunn av lav vannstand. Regulantene har bidratt økonomisk med tiltak for å gjøre tilgangen til sjøen lettere. Det har blant annet blitt etablert en båtutsettingsplass ved Røyrvik.

2.4.2 Friluftsliv

Det er friluftssinteresser rundt Limingen knyttet til lokalbefolkningen og de ca. 20 hyttene som ligger langs sjøen. Reguleringen har gjort at fisket er dårligere, landskapsbildet er i perioder skjemmende og bruk av båt er vanskeliggjort. Tiltak som finansiering av båtutsettingsplass kan ses på som et avbøtende tiltak.

2.4.3 Jord- og skogbruk

Generelt har reguleringen og de tekniske anleggene hatt liten påvirkning på jord- og skogbruksinteressene. En positiv konsekvens er at det i forbindelse med anleggsvirksomheten ble etablert en ny vei, som siden har fylkesvei. Denne har hjulpet skogbruket i noen grad.

2.4.4 Reindrift

Reguleringen har ikke beslaglagt verdifulle beitearealer, men det har blitt vanskeligere driftsforhold. Regulantene har gitt erstatninger for å kompensere for ulemper.

2.4.5 Kommuneøkonomi

Reguleringen er positiv for kommuneøkonomien ved at det årlig blir betalt inn konsesjonsavgifter til de berørte kommunene. Beløpet for 2024 var på 4 816 561,- som fordeles med 59 % til Røyrvik kommune og 41 % til Lierne kommune.

2.5 ÅVFs forslag til avbøtende tiltak

2.5.1 Erosjonssikring i Limingen og ved utløpende fra sideelver

ÅVF stiller seg positive til å kunne bidra videre med erosjonssikring dersom det blir gitt fornyet konsesjon. Kartleggingen fra Sweco i 2018 gir en oversikt over de erosjonsutsatte områdene, og har forslag til hvilke områder hvor det bør gjøres tiltak og hvilke som bør overvåkes.

2.5.2 Terskler og biotopforbedrende tiltak i Linvasselv

ÅVF foreslår bygging av terskler og andre biotopjusterende tiltak i Linvasselv. De påpeker at et eventuelt pålegg om slike tiltak med hjemmel i de nye vilkårene må innebære en plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget.

3. Saksbehandling og høringsuttalelser

3.1 Saksbehandlingen

Søknaden har blitt sendt på høring i henhold til reglene i vassdragsreguleringsloven kap. 3. Ettersom denne saken gjelder en regulering i Norge, men hvor kraftverket ligger i Sverige, kommer bestemmelsene i *Lov i henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten av 11. mai 1929* til anvendelse. Søknaden ble i henhold til § 7 pkt. 2 i ovennevnte lov sendt til svenske myndigheter med spørsmål om de hadde noen innvendinger mot at saken tas opp til behandling. Svenske myndigheter hadde ingen innvendinger til dette. Saken har videre blitt sendt via norske myndigheter til aktuelle svenske myndigheter for uttalelse i henhold til § 7 pkt. 3 i loven.

Søknaden ble sendt på høring 24.1.2008 til berørte parter, og kunngjort to ganger i avisene Namdalsavisa og Trønderavisa. Søknaden ble i tillegg lagt ut til offentlig ettersyn i både Røyrvik og Lierne kommuner. Høringsfristen ble satt til 30.4.2008.

NVE mottok til sammen 16 høringsuttalelser. I tillegg kom det inn seks uttalelser via Östersunds tingsrätt.

Etter høringsfristens utløp har vi mottatt en fagrapport utført av Sweco i 2018, som ble bestilt av ÅVF og NTE, om erosjon rundt Limingen med kartlegging og forslag til tiltak. Røyrvik kommune har også sendt inn en sammenstilling av bilder fra de ulike reguleringsmagasinene: Namsen, Vekteren, Limingen og Tunnsjøen. Sammenstillingen illustrerer konsekvenser for naturmiljøet og allmennhetens bruk av sjøene, og behovet for avbøtende tiltak.

NVE har jevnlig hatt kontakt med både berørte kommuner og regulanter i tiden etter høringsperioden, spesielt i forbindelse med vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget. Vi fant det derfor ikke nødvendig å sende saken ut på en tilleggshøring selv om det er mange år siden høringen ble gjennomført.

Sluttbefaringen ble holdt 25.6.2019. NVE valgte å slå sammen sluttbefaringen av denne saken og vilkårsrevisjonen for Namsenvassdraget. På befaringen deltok representanter fra NVE, NTE og ÅVF, kommunene Røyrvik, Lierne, Grong og Namsskogan, Statsforvalteren i Trøndelag, Miljødirektoratet, Nasjonalparkforvalter, Statskog, Røyrvik fjellstyre, Småvatna fjellstyre, Naturvernforbundet i Trøndelag, NJFF Nord-Trøndelag, Forum for natur og friluftsliv, representanter fra grunneierne og andre brukere av området.

Det kom ingen tilleggsuttalelser som gjaldt fornyelse av Limingen i etterkant av befaringen.

3.2 Saksbehandlingen som følge av vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget

På søknadstidspunktet ble det av flere høringsparter påpekt at ÅVFs fornyelse av konsesjon for Limingen må ses i sammenheng med en eventuell vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget, som omfatter norsk regulering av Limingen. Se kap. 1.3 for oversikt over reguleringene i Limingen.

NVE mottok krav om revisjon av konsesjonsvilkår for Namsenvassdraget 17.6.2013. Kravet ble framstilt av kommunene Røyrvik, Lierne og Grong. På samme tid gjentok Røyrvik og Lierne kommuner kravet om at fornyelsessaken av Limingen ble koordinert med en eventuell vilkårsrevisjon. For å ivareta en helhetlig forvaltning av vassdragene, vurderte NVE at de to sakene skulle sees i en sammenheng, og det ble besluttet å avvente videre behandling av fornyelsessaken inntil en eventuell vilkårsrevisjon av Namsenvassdraget var bestemt.

Den 27.4.2017 fattet NVE vedtak om at revisjon av vilkårene for konsesjonene i Øvre Namsen skulle åpnes, og vi har koordinert behandlingen av de to sakene i etterkant av vedtaket.

Alle fagtemaer som omfatter begge reguleringene, er kommentert og vurdert i kap. 5. NVEs vurdering av konsesjonssøknaden.

3.3 Høringsuttalelser

Nedenfor gis en oppsummering av de viktigste synspunktene på søknaden. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige på sakens nettside <https://www.nve.no/5250/V> eller via offentlig postjournal. NVEs arkiv- og dokumentnummer er oppgitt i parentes.

Røyrvik kommune, uttalelse datert 1.7.2008 (200706089-36):

Røyrvik kommune viser til de store endringene som har funnet sted siden den opprinnelige konsesjonen ble gitt, og legger vekt på behovet for å tilpasse konsesjonsbetingelsene til dagens forhold.

Kommunen peker på utfordringene knyttet til miljøpåvirkning, spesielt i forbindelse med reguleringens fysiske og økologiske konsekvenser. De krever at det foretas undersøkelser og forslag til plan for videre arbeid med erosjonssikring. De vil også ha en plan for tilrettelegging av båthold og båtoppdrag flere steder rundt Limingen.

Kommunen ønsker at skjær som ved senket vannstand i Limingen kan utgjøre en fare for båttrafikken skal merkes. De ønsker også at gamle tipper ved Linvasselv blir tilsådd i tråd med dagens miljøstandarder.

Videre krever kommunen at det fastsettes en sommervannstand for å redusere de negative konsekvensene for landskap og bruk av sjøen. De har ingen konkrete krav når det gjelder hvilken periode og på hvilket nivå vannstanden skal ligge på.

De etterlyser også at vilkårene i den nye konsesjonen viderefører oppfølgingen av forholdene for fisk i Limingen, og at det pålegges tiltak som kan bedre forholdene for fisken i sjøen.

Kommunen mener også at det bør settes krav om minstevannføring i Linvasselv i henhold til dagens standard for vannkraftkonsesjoner.

I tillegg til miljømessige bekymringer, understreker Røyrvik kommune også behovet for å adressere økonomiske aspekter av reguleringen. De tar til orde for en rettferdig fordeling av konsesjonskraft

og konsesjonsavgifter, og foreslår opprettelsen av et næringsfond for å kompensere for eventuelle negative økonomiske konsekvenser for lokalsamfunnet.

Kommunen mener NVE må ha en samlet behandling av vilkårsrevisjonen av Namsenvassdraget og fornyelsen av konsesjonen for regulering av Limingen, da disse sakene henger tett sammen.

Lierne kommune, uttalelse datert 27.6.2008 (200706089-35):

Lierne kommune påpeker at det har vært store endringer i vassdragsforvaltningen siden konsesjonen ble gitt i 1952, og mener mange av bestemmelsene fra den gang ikke ville blitt gitt i dag. Kommunen ønsker derfor at fornyelsen får nye moderne vilkår og at den skal behandles som en ny reguleringskonsesjon.

Kommunen trekker frem noen konkrete forhold som bør vektlegges i vurderingen av ny konsesjon. For Limingen er det erosjonssikring, tilrettelegging av adkomst til sjøen og oppfølging av biologiske forhold, først og fremst i forhold til fisken i sjøen. De vil også ha en gjennomgang av manøvreringsreglementet særlig med tanke på å få en mer stabil sommervannstand.

Lierne kommune mener også at det bør innføres vilkår om både konsesjonskraft og konsesjonsavgifter, siden det er vanlig i andre tilsvarende reguleringer. Videre kreves opprettelse av et næringsfond.

Til slutt påpeker kommunen viktigheten av at berørte parter holdes orientert i saken og blir inkludert i det videre arbeidet.

Statsforvalteren i Trøndelag (tidligere Fylkesmannen i Nord-Trøndelag), uttalelse datert 16.4.2008 (200706089-23):

Statsforvalteren mener kunnskapsgrunnlaget for hvordan fisk påvirkes av reguleringen ikke er tilstrekkelig, og ber om en sammenstilling av eksisterende kunnskap basert på blant annet tidligere prøvefiske og ørretutsettinger.

Statsforvalteren ber i tillegg om nye undersøkelser for Limingen og tilknyttede vassdrag, for å undersøke status på ørretbestandene og hvilken påvirkning innføringen av nye arter i Limingen har hatt på de stedegne fiskeartene.

Som avbøtende tiltak for friluftsliv, båtbruk og fiske foreslår Statsforvalteren at avsnøring av viker i Limingen med dam bør utredes, så disse forblir uregulerte.

Avslutningsvis foreslår Statsforvalteren at det skal etableres en minstevannføring og eventuelt terskler i Linnvasselva/Brännälven, og at det opprettes et nytt fiskefond for å bedre fisket i omkringliggende vann.

Trøndelag fylkeskommune (tidligere Nord-Trøndelag fylkeskommune), uttalelse datert 28.4.2008 (200706089-29):

Fylkeskommunen er forvaltningsmyndighet for kulturminner etter kulturminneloven, herunder automatisk fredete kulturminner. De påpeker at det tidligere ikke har blitt gjort en vurdering av konsekvenser for kulturminner, og forholdet til automatisk fredete kulturminner er følgelig ikke avklart for denne reguleringen.

Reguleringen av Limingen kan ha ført til erosjon av strandkanten. Fylkeskommunen foreslår derfor at det skal utføres en arkeologisk forundersøkelse for å kartlegge eventuelle steinalderboplasser, og om disse har tatt skade av erosjon. Dersom det påvises boplasser med skader, bør det gjøres

mer omfattende undersøkelser. Videre kommer fylkeskommunen med forslag til tidspunkt og kostnadsestimater for undersøkelsene.

Fylkeskommunen har utover dette ingen flere merknader, og anbefaler at det blir gitt en fornyet reguleringskonsesjon der de foreslåtte vilkårene om arkeologiske registreringer inngår.

Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning), uttalelse datert 16.6.2008 (200706089-33):

Miljødirektoratet påpeker at forhold som påvirker produksjon av fisk og fiskens næringsdyr faller inn under deres ansvarsområde. De kommenterer at Limingen før reguleringen hadde gode bestander av ørret og røye av høy kvalitet, og at det ble drevet aktivt fiske på disse. Etter reguleringen har fisket gått betydelig tilbake, og fiskebestandene er små og av relativt dårlig kvalitet.

Videre påpeker Miljødirektoratet at det etter reguleringen har blitt påvist tre nye arter i Limingen; ørekyte, kanadarøye og krepsdyret *Mysis relicta*. Disse kan påvirke ørret- og røyebestandene i Limingen, blant annet gjennom konkurranse om næringstilgang.

Det finnes fra tiden etter reguleringen et betydelig materiale fra prøvafiske i Limingen. En sammenstilling av dette materialet kan være verdifullt for vurderingen av fornyet konsesjon.

Miljødirektoratet ber om at standardvilkår for naturforvaltning tas inn i konsesjonen ved fornying. Spesifikt har de følgende krav ved vurdering av ny konsesjon:

1. Miljødirektoratet mener det må vurderes om et endret manøvreringsmønster i Limingen kan øke produksjonen av næringsdyr og fisk i reguleringssonen, som trolig har blitt utarmet som følge av reguleringen. De mener blant annet at det eksisterende prøvafiske-materialet kan legges til grunn, og kommer med forslag til hvordan dataene kan brukes på best mulig måte. Fyllingsgrad gjennom året og tidspunkt for islegging/isløsning blir trukket frem som nødvendig informasjon som må innhentes.
2. De mener nye fiskebiologiske undersøkelser er nødvendig for å få kunnskap om nåværende tilstand for fiskebestandene i Limingen. På den måten kan det iverksettes tiltak som bedrer forholdene for ørret og røye.
3. Miljødirektoratet mener også at nye fiskebiologiske undersøkelser må inkludere de viktigste gyteelvene/-bekkene for ørret i Limingen, der man undersøker elvenes egnethet som gyte- og oppvekstområder.
4. De mener nye fiskebiologiske undersøkelser, eventuelt i kombinasjon med eksisterende kunnskapsgrunnlag, må brukes til å vurdere om fiskeutsetting kan være et hensiktsmessig vilkår i den fornyede konsesjonen.
5. Miljødirektoratet mener det må stilles vilkår i ny konsesjon om at det i Linnasselv/Brännälven, som er tørrlagt store deler av året som følge av reguleringen, skal etableres en minstevannføring. Dette for å gjenopprette elva som gyte- og oppvekstområde for ørret. For å finne egnet minstevannføring bør det utføres habitatundersøkelser i elva. De mener videre at en minstevannføring vil ha betydning for elvas landskapskvaliteter. Da elva er villmarkspreget, ønsker de i utgangspunktet en løsning uten bruk av terskler. De foreslår også en teknisk løsning for minstevannføring.

6. Miljødirektoratet mener gytefiskens opp- og nedvandring i Linvasselv/Brännälven må sikres ved at vannstanden i Limingen er tilstrekkelig høy i gyteperioden. Dette vil også sikre landskaps- og brukerinteresser om høsten.

Sametinget, uttalelse datert 5.2.2008 (200706089-12):

Sametinget har ingen spesielle merknader til søknaden. Dersom det under arbeidene skulle fremkomme gjenstander eller levninger som viser eldre samisk aktivitet i området, skal arbeidene stanses og Sametinget varsles. Videre minner de om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet etter kulturminneloven og ikke må komme til skade.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag, uttalelse datert 24.4.2008 (200706089-21):

Reindriftsforvaltningen påpeker at det omsøkte tiltaket ligger innenfor Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt). Reinbeitedistriktet hadde ingen spesielle merknader, så fremt dagens avbøtende tiltak videreføres.

Reindriftsforvaltningen påpeker videre at reguleringen av Limingen har påvirket driftsforholdene for reindriften og beslaglagt beiteareal, men at de lokale reindriftsutøverne virker å ha tilpasset seg de nye forholdene. Regulantene har kompensert med erstatninger og/eller avbøtende tiltak, og reindriftsforvaltningen mener at disse bør videreføres.

Reindriftsforvaltningen understreker viktigheten av at reguleringen ikke øker i omfang, slik at arealinngrepene holdes på dagens akseptable nivå. De trekker frem at reindriftsarealene er under stadig press fra andre arealbrukere, inkludert vei- og hyttebygging, jakt- og friluftsinnteresser, nydyrking og forsvarets virksomhet, i tillegg til vassdrags- og vindkraftutbygginger. De menneskelige arealinngrepene og forstyrrelsene kommer i tillegg til naturlige påvirkninger som klima og rovdyr. Det er også uvisst hvilke konsekvenser klimaendringer vil få for reindriften. Følgelig blir forholdet til annen utnyttelse av utmarksarealene ofte konfliktfylt.

Reindriftsforvaltningen fremhever at reindriften drives på naturens premisser, og generelt er sårbar for ytre påvirkninger. Sammenhengene er komplekse og vanskelige å forutsi, og i et føre-var-perspektiv er det viktig å sikre en bærekraftig ressurs- og arealtilgang for reindriften. På den måten vil næringen ha den nødvendige robustheten og fleksibiliteten til å tilpasse seg stadig endrede forhold.

Riksantikvaren, uttalelse datert 28.4.2008 (200706089-26):

Riksantikvaren avventer bestemmelser om sektoravgiften som ble foreslått i st.prp. nr. 1 (2007-2008). De viser også til at det er foreslått at det skal innføres standardvilkår om at konsesjonærer må innbetale et bestemt beløp per GWh magasinkapasitet ved revisjon eller fornyelse. Dette er også forhold som de i etterkant trolig vil bli involvert i, og de velger dermed å ikke avgi uttalelse i denne saken nå.

Statens vegvesen, uttalelse datert 18.2.2008 (200706089-14):

Vegvesenet har vurdert søknaden med hensyn til vei- og trafiksikkerhet og har ingen merknader.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, uttalelse datert 13.3.2008 (200706089-15):

Direktoratet har ingen innvendinger mot fornyelse av konsesjonen.

Statskog, uttalelse datert 22.5.2008 (200706089-31):

Statskog er grunneier langs Limingen og Linnasselv på norsk side. De påpeker manglende regler for minstevannføring i Linnasselv. Videre påpeker de at det ikke har blitt gjennomført noe skjønn som avklarer erstatning for fiskerettighetene i elva, selv om Statskog (daværende Direktoratet for Statens Skoger) fremmet ønske om erstatning i forbindelse med den opprinnelige konsesjonsbehandlingen.

Statskog ber derfor om at utbyggingens påvirkning på fiskebestandene, utøvelse av fiske og fiskerettighetene i Linnasselv blir utredet. I den forbindelse mener de også at det må utredes kompenserende tiltak og erstatninger for tapte fiskerettigheter.

Nordli fjellstyre, uttalelse datert 23.6.2008 (200706089-34):

Fjellstyret oppsummerer sin uttalelse med en liste over krav de mener bør være omfattet ved en ny konsesjon.

1. Det må gjennomføres en omfattende undersøkelse og utredning om utbyggingens virkning på fiskebestandene, utøvelsen av fisket og fiskerettighetene i Linnasselva. Det må også utredes kompenserende tiltak.
2. Det må etableres minstevannføring i Linnasselv, om nødvendig ved pumping, og det må vurderes bygging av terskler.
3. Det må utredes omkring mulighetene for etablering av mikrokraftverk til husbehov i tilknytning til seterrettighetene etter fjelloven i Limingdal statsallmenning.
4. Linnasselvs funksjon som naturlig gjerde for husdyr på beite må utredes.
5. Opprydding av steinhauger og fyllinger langs Linnasselv etter vassdragsutbyggingen må utredes.
6. Dersom ikke bruk av rettigheter etter fjelloven eller kompenserende tiltak er mulig må det utredes erstatninger for tapte rettigheter.

Nord-Trøndelag elektrisitetsverk (NTE), uttalelser datert 21.4.2008 og 9.5.2014 (200706089-18 og 58):

I brev av 21.4.2008 skriver NTE at de ikke har noen merknader til at ÅVF får fornyet konsesjon.

I brev av 9.5.2014 kommer NTE med en tilleggsuttalelse. Der presiserer de at det er viktig at flere av konsesjonsvilkårene fra 1952 videreføres ettersom disse er nødvendige for å ivareta NTEs kraftproduksjon i Linnasselv og i forhold til reguleringen av Namsenvassdraget. Dette gjelder vilkårenes pkt. 18 om vannslippingen, pkt. 20 om ytterligere norsk regulering og pkt. 22 om driftsvann for norsk fall.

Grunneiere i Rørvik og Lierne kommuner, uttalelse datert 30.5.2008 (200706089-32):

Grunneierne ber om at enkelte forhold vies spesiell oppmerksomhet i konsesjonsbehandlingen:

- Erosjonsproblematikk i tilløpsvassdrag og eventuelle avbøtende tiltak, spesielt i bebodde områder.
- Adkomst til Limingen, samt generell ferdsel og utnyttelse av innsjøen. De mener det er viktig at regulanten flere steder iverksetter tiltak som legger til rette for båtbruk uavhengig av vannstanden i Limingen.

- Utviklingen og utnyttelsen av fiskebestandene i Limingen. Dette mener de bør følges opp med jevnlig prøvafiske, og at regulanten bør pålegges å gjennomføre tiltak som kan bedre fisket.
- Limingens utløp og de tørrlagte delene av Linvasselv må følges opp, da disse er i ferd med å gro igjen. Grunneierne krever derfor at det ved en fornyet konsesjon må settes inn tiltak som bedrer situasjonen.
- Manøvreringsreglementet bør av bruksmessige og estetiske årsaker gjennomgås. En begrenset tapping av magasinet bør vurderes i perioden 1. juli til 30. september, med en minimumsvannstand på kote 416,0.
- Privatrettslige avtaler må følges opp på en tilfredsstillende måte. I forbindelse med ny konsesjonsbehandling bør det vurderes om nye forhold har oppstått som tilsier at det bør avholdes nye erstatningsskjønn. De forutsetter for øvrig at alle privatrettslige avtaler blir videreført, og at disse blir tilsendt dagens grunneiere.

Strömsund kommun i Sverige, uttalelse datert 25.3.2008 (200706089-16):

Strömsund kommun mener en fornyet konsesjon ikke har noen konsekvenser for kommunen og mener ÅVF kan få fornyet konsesjon i henhold til søknaden.

Östersund tingsrett, Mark- og miljødomstolen, uttalelse datert 2.11.2012 (200706089-54):

Östersund tingsrett har på vegne av de lokale svenske myndighetene, sendt saken ut til ulike instanser i Sverige for å få uttalelse fra dem. De mottok uttalelse fra følgende parter: Havs- og vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Miljö- och byggnämnden i Strömsunds kommun, Vattudalens Naturskyddsförening og Kvarnbergvattnets fiskevårdsområdesförening.

Samtlige høringsparter trakk frem viktigheten av å få minstevannføring i Linvasselv, hovedsakelig med tanke på fisken i nedre del av elven og for fiskebestanden i Kvarnbergsvattnet. Det ble påpekt at det må gjøres tiltak for å gjeninnføre og bedre forholdene for gytende fisk i nedre del av Linvasselv.

Flere av høringspartene mente en minstevannføring på 4,7 m³/s gjennom hele året burde være tilstrekkelig.

Flere viste også til EUs vanndirektiv og kravet om å oppnå godt økologisk potensial innen 2021 for Linvasselv, og at denne fornyelsen bør ta sikte på å ha dette som mål.

Mark- og miljødomstolen selv mener at fornyelse av konsesjonen kan gis på følgende vilkår:

- Minstevannføring som minst tilsvarer naturlig middelvannføring under uregulerte forhold.
- At minstevannføringen tilpasses gjennom året for å optimere forholdene for elvegytende røye.
- At minstevannføringen tilføres elven så høyt opp som mulig, men ikke lenger ned enn rett oppstrøms første naturlige vandringshinder.

3.4 Kommentarer fra søker

Nedenfor gis en oppsummering av ÅVF sine kommentarer til høringsuttalelsene. Kommentarene i sin helhet er tilgjengelig på sakens nettside <https://www.nve.no/5250/V> eller via offentlig postjournal.

Røyrvik kommune

ÅVF uttaler at en samlet fornyelses- og revisjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene i Limingen ikke vil la seg gjøre. De uttaler at en revisjon av NTEs konsesjon i Limingen vil sees i sammenheng med NTEs andre konsesjoner i Namsenvassdraget. ÅVF opplyste om at det på daværende tidspunkt ikke var satt i gang noen revisjonsprosesser for NTEs konsesjoner.

De uttaler videre at båtoppdrag og vanskeliggjort ferdsel med båt er privatrettslige forhold som har blitt avgjort ved rettslig skjønn. Mens det for noen grunneiere er utmålt erstatninger, har ÅVF i andre tilfeller bekostet avbøtende tiltak. ÅVF mener kravet om at de skal bekoste utarbeidelse av en kommunal plan om båthold er et privatrettslig spørsmål, og trekker frem at de sammen med NTE har bidratt med å finansiere tilretteleggingstiltak for allmenne og private interesser rundt Limingen.

ÅVF mener erosjonsproblemene rundt Limingen er relativt små. I spesielt utsatte områder kan det likevel være behov for sikringstiltak, eller det kan utbetales erstatning til berørte grunneiere. Dette er i tråd med måten erosjonsproblemer ble behandlet på i tidligere skjønn.

De finner det lite hensiktsmessig med merking av skjær da det vil være utfordrende å merke alle skjær som utgjør en fare, og muligens kan bidra til en falsk trygghetsfølelse. Ettersom Limingen lenge har vært regulert trekker ÅVF frem at brukerne av innsjøen trolig har vent seg til forholdene.

ÅVF uttaler at tippene er underlagt tilsyn fra NVE, som har gitt tilbakemeldinger på at tippområdene er tilfredsstillende utformet og tilsådd.

De uttaler også at fyllingsgraden i Limingen vil variere fra år til år avhengig av tilsigsforholdene, og at det vil bli vanskelig å sette krav om en absolutt sommervannstand. ÅVF mener det normalt er god fylling i magasinet fra midten av juli til ut oktober.

For vurdering av minstevannføring, biologisk mangfold og fiske viser de til sine kommentarer til Miljødirektoratet. For vurdering av økonomiske krav viser ÅVF til sine kommentarer til Lierne kommune.

Lierne kommune

ÅVF mener det ikke er rettslig adgang til å pålegge krav om konsesjonskraft i denne saken. Videre mener de at vurderingen av konsesjonsavgifter bør overlates til NVE.

ÅVF kan ikke se at kommunens krav om næringsfond kan føre frem, da Limingen har vært regulert i lang tid. Følgelig mener de at lokalt næringsliv og turisme trolig har tilpasset seg reguleringen.

Statsforvalteren i Trøndelag (tidligere Fylkesmannen i Nord-Trøndelag)

Med hensyn til fiskefond påpeker ÅVF at de i forbindelse med den opprinnelige konsesjonen innbetalte en éngangssum til dette formålet.

ÅVF vil vurdere avsnøring av viker som avbøtende tiltak, men dette må i så fall utredes grundig og utføres i samarbeid med den norske regulanten NTE.

De påpeker at en del miljøvilkår, som hjemmel for etablering av terskler, vil inngå i standardvilkårene som oppstilles i den nye konsesjonen.

Trøndelag fylkeskommune (tidligere Nord-Trøndelag fylkeskommune)

ÅVF går sterkt imot fylkeskommunens krav om arkeologiske undersøkelser. De uttaler at de ved utarbeidelse av søknaden var i kontakt med fylkeskommunen, som på daværende tidspunkt vurderte at det ikke var behov for nærmere undersøkelser. Fylkeskommunen minnet likevel om aktsomhets- og meldeplikten. Dersom ÅVF blir pålagt en sektoravgift for kulturminner i forbindelse med fornyelse av konsesjonen, mener de undersøkelser vil bli finansiert gjennom denne avgiften.

Miljødirektoratet (tidligere Direktoratet for naturforvaltning)

Angående endring i manøvreringsreglement for å øke produksjonen av næringsdyr og fisk, mener ÅVF det ikke fremgår av Miljødirektoratets høringsuttalelse på hvilken måte de ønsker å endre manøvreringen. ÅVF påpeker at strandsonen er sterkt utvasket som følge av langvarig regulering. De mener at en betydelig reduksjon av reguleringshøyden og en lang tidshorisont er nødvendig før en vil se virkningene for produksjon av næringsdyr og fisk.

Videre mener ÅVF at å heve sommervannstanden vil ha begrenset betydning for rekruttering av ørret i Limingens tilløpselver/bekker, da fyllingsgraden i magasinet normalt er god fra midten av juli og ut oktober. Følgelig vil ørreten i de fleste år kunne gjennomføre gytevandringen i tilløpselvene/bekkene.

ÅVF rår ikke imot at det blir gjort nye fiskebiologiske undersøkelser i Limingen, men mener det eksisterende kunnskapsgrunnlaget er godt. De er heller ikke imot at det blir gjort undersøkelser av de viktigste gyteelvene/bekkene, men mener også her at det eksisterende kunnskapsgrunnlaget er godt.

Angående planer for fremtidig fiskeutsetting peker ÅVF på at tidligere fiskeutsettinger i Limingen ikke har vært særlig vellykket, og utsettingene ble derfor avsluttet på 1980-tallet. De mener derfor det vil være lite hensiktsmessig med fiskeutsettinger i fremtiden.

Etablering av minstevannføring i Linvasselv/Brännälven mener ÅVF vil være teknisk utfordrende, der en eventuell minstevannføring må pumpes fra Limingen til elva. De mener videre at den tekniske løsningen Miljødirektoratet foreslår bare vil gi minstevannføring i den nedre delen av fraført strekning på norsk side.

ÅVF mener også at etablering av minstevannføring vil være juridisk komplisert grunnet de to reguleringskonsesjonene som finnes for Limingen, der det oppstilles forskjellige vilkår. De påpeker at Miljødirektoratet ikke angir størrelsen på en eventuell minstevannføring, men ÅVF mener selv en relativt liten minstevannføring vil medføre et ikke ubetydelig produksjonstap. Ved pumping kommer ytterligere kostnader. ÅVF mener det ikke foreligger spesielle hensyn som tilsier at slipp av minstevannføring bør pålegges. De mener naturen i stor grad har tilpasset seg reguleringen, og at brukerinteressene er relativt beskjedne. ÅVF mener også at en minstevannføring ikke vil bedre fisket i nevneverdig grad.

ÅVF er også uenig med Miljødirektoratets karakterisering av vassdraget som villmarkspreget, da det ligger i nærhet til flere tekniske inngrep. ÅVF foreslår at avbøtende tiltak i Linvasselv/Brännälven bør være bygging av terskler og biotopforbedringer, som vil øke landskapskvalitetene samt ha positiv innvirkning på fisk og annet biologisk mangfold.

Med hensyn til å sikre adkomst for gytefisk fra Limingen mener ÅVF det er lite sannsynlig at ørreten som finnes i Limingen i dag benytter Linvasselv/Brännälven som gyteområde. De mener det vil være komplisert å sikre at gytefisk fra Limingen får adkomst til elva når magasinet er nedtappet, som følge av dammen ved Limingens utløp.

Sametinget

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Riksantikvaren

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Statskog

ÅVF uttaler at erstatning for fiskerettigheter er et privatrettslig anliggende, som ble avgjort i forbindelse med den opprinnelige konsesjonsbehandlingen. De uttaler videre at manglende erstatning kan skyldes at fisket i Linvasselv/Brännälven ikke ble vurdert å ha tilstrekkelig økonomisk betydning, eller det kan skyldes at Statskog mottar et årlig vederlag for leie av fallrettigheter. ÅVF påpeker at det ikke utmåles erstatning både for fallrettigheter og for skader/ulempen som følge av utbyggingen.

Nordli fjellstyre

ÅVF kommenterer at alle privatrettslige forhold, som erstatning av tapte rettigheter, er avgjort ved tidligere skjønn. De har ellers ingen ytterligere kommentarer til fjellstyret.

Statens Vegvesen

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE)

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Grunneiere i Røyrvik og Lierne kommuner

ÅVF mener erosjonsproblemene rundt Limingen er forholdsvis små, men at det enkelte steder kan være nødvendig med sikringstiltak. Dette vil i så fall bli bekostet av regulanten.

Angående adkomst, ferdsel mv. mener ÅVF dette i høy grad har blitt løst gjennom privatrettslige avtaler. De viser også til sine kommentarer til Røyrvik kommune. Angående manøvreringsreglementet mener ÅVF at Limingen normalt har god fyllingsgrad i perioden juli til ut oktober.

ÅVF mener privatrettslige forhold ikke skal behandles på nytt i forbindelse med deres søknad om fornyet konsesjon. De påpeker at alle eksisterende avtaler vil videreføres i ny konsesjon, og at de ikke kan pålegges å måtte sende ut avtalene til nåværende grunneiere.

Strömsund kommune i Sverige

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Östersund tingrett, Mark- og miljødomstolen

ÅVF kommenterte også uttalelsene som kom inn til Östersund tingrett, Mark- og miljødomstolen.

Her presiserer de at det er store utfordringer knyttet til et eventuelt slipp av minstevannføring, og at det krever både fysiske og rettslige endringer for at det skal være mulig.

ÅVF påpeker videre at det er norsk lovgiving som er gjeldende i denne saken.

3.5 Konsultasjon med reinbeitedistriktet

NVE konsulterte Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt) om vilkårsrevisjonen i Øvre Namsen og fornyelse av konsesjon for Limingen den 23.10.2024. (Godkjent protokoll fra konsultasjonen har referanse 201304260-68 (godkjent 6.11.2024)).

På konsultasjonsmøtet orienterte NVE innledningsvis om saksprosessene. Reindriftsutøverne orienterte deretter om sine erfaringer med reguleringene og problemstillinger knyttet til reindriften, herunder også den samlede belastningen av ulike typer påvirkninger. De er ikke kjent med andre forhold enn de som er etter reguleringen, men har med seg erfaringer fra tidligere utøvere.

Erfaringer som ble trukket frem er:

- Reguleringene førte til endrede flytt- og trekkleier.
- Isforhold: Isen på innsjøene/magasinerne er endret. De islegges senere på høsten og isen er mer ustabil/utrygg enn før reguleringene.
- Skodde: Sjøene er varmere enn de var før reguleringen. Tåken som legger seg over fjellområdene er utfordrende fordi den gjør det vanskelig/umulig å samle eller flytte reinen mens den står på.
- Endret vanntemperatur gjør at tåken på høsten iser ned beiteområdene (tykke islag dannes på laven).
- Samlet belastning: Veier, neddemming av Namsvatn, etableringen av Børgefjell nasjonalpark mv. fører til økt ferdsel og dermed økte forstyrrelser i beiteområdene.
- Erosjon i reguleringssonene i Namsvatnet, Tunnsjøflyan og Limingen ble trukket fram som utfordrende for reindriften – spesielt om omfanget øker. Gjerdeanlegget ved Limingen nevnes spesielt (øst i Limingen, mellom dammen og inntaket til Tunnsjøen kraftverk).
- Minstevannføringen i elvene kan gjøre isforholdene her mer ustabile på vinteren. Det kan også være mer vann i enkelte vassdrag vinterstid enn naturlig. Dette skaper utfordring ved flytting av reinen over disse vassdragene.

4. Vurdering av kunnskapsgrunnlaget

NVE legger til grunn at fornyelse av konsesjoner uten endringer ikke omfattes av forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften), siden det ikke planlegges noen nye inngrep ut over de eksisterende. Søknad om konsesjon etter vassdragslovgivningen skal gi nødvendige opplysninger om det planlagte tiltaket og fordelene og ulempene ved det, samt om forholdet til rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

Det følger av naturmangfoldloven § 8, første ledd, at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 8 er en konkretisering av og et supplement til forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Vi kan ikke se at kravet til kunnskapsgrunnlag etter naturmangfoldloven § 8 er mer omfattende enn hva som forutsettes i saksbehandlingen etter vassdragslovgivningen.

4.1 Informasjons- og kunnskapskilder

I denne saken er det benyttet følgende informasjons- og kunnskapskilder:

- Søknaden med fagrapporter.
- Høringsuttalelser til søknaden.
- Kommentarer på høringsuttalelsene fra søker.
- Bildedokumentasjon fra Røyrvik kommune.
- Befaring av Limingen og områdene rundt.
- NINA Rapport – Fiskebiologiske undersøkelser i Limingen, 2016.
- Sweco Norge AS sin kartlegging av erosjon og forslag til tiltak, 2018.
- Vannforvaltningsplan for vannregion Bottenhavet 2022 - 2027.
- Nasjonale karttjenester: Artsdatabanken, Naturbase, Vann-nett og NVE Temakart.

Søknaden, fagrapportene, høringsuttalelsene og kommentarene til disse, er alle tilgjengelige på [sakens nettsider](#).

I tillegg benyttes NVEs samlede erfaringskunnskap om tilsvarende saker.

4.2 Merknader i høringen og krav om utredninger

NVE mottok krav fra flere høringsparter om innføring av minstevannføring i Linvasselv. Røyrvik og Lierne kommune sendte også krav om en fast sommervannstand i Limingen. Kommunene krevde også en endring av de økonomiske vilkårene i konsesjonen.

I tillegg mottok vi krav om undersøkelser utover det som ble presentert i søknaden. Flere ba om at erosjonsproblematikken ble undersøkt mer grundig. Endel høringsparter ville også ha ytterligere undersøkelser av fiskeforholdene i både Limingen og Linvasselv.

Det kom også et krav som omhandlet saksbehandlingen av vilkårsrevisjonen av Namsenvassdraget. Flere høringsparter mente den saken må ses i sammenheng med denne saken.

Alle temaene det ble stilt krav om blir omtalt og vurdert, hovedsakelig i kap. 5. NVEs vurdering av konsesjonssøknaden.

Når det gjelder koordineringen av saksbehandlingen med vilkårsrevisjonen av Namsenvassdraget er dette forklart i kap. 3.2.

4.3 Samlet vurdering av kunnskapsgrunnlaget

NVE mener eksisterende kunnskap i søknaden, innkomne høringsuttalelser, søkers kommentarer og tilleggsinformasjon, innspill på befaringen og NVEs søk i miljødatabaser oppfyller kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldlovens § 8, og gir tilstrekkelige opplysninger til at spørsmålet om konsesjon kan vurderes. Likeså anser vi kravene til konsesjonssøknader ifølge vassdragsreguleringsloven § 11 og vannressursloven § 23 å være oppfylt.

5. NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Denne saken omhandler ikke nye inngrep eller endringer som kan påvirke naturmangfoldet negativt, men en fornyelse av konsesjon til allerede etablerte reguleringsanlegg. Fordelene med dagens kraftproduksjon skal veies opp mot de allmenne interessene knyttet til vassdraget. En konsesjonsfornyelse gir også mulighet for å sette nye vilkår for å rette opp miljøskader som er oppstått som følge av utbyggingen. I vår vurdering av søknaden legges det størst vekt på temaene vi mener er viktigst for å avgjøre hvilke vilkår konsesjonen skal ha.

I forbindelse med høringen av søknaden ble det klart at ingen av høringspartene er imot en fornyelse av konsesjonen. Det kom primært innspill om forbedringer av dagens situasjon når det gjelder erosjon langs deler av Limingen, tilgangen til fiske i innsjøen og landskapshensyn med høy vannfylling på sommeren. Det ble også fremmet krav om minstevannføring i Linvasselv for å bedre levevilkårene for fisk i elva og hindre gjengroing. I den følgende vurderingen er det disse temaene som vil ha størst fokus.

5.1 Alternativer til fornyelse av konsesjonen

Det er ikke søkt om andre alternativer til fornyelse av reguleringskonsesjonen for Limingen enn å videreføre eksisterende reguleringer og overføringer slik anleggene fremstår i dag. Det har ikke kommet innspill om alvorlige negative konsekvenser av de eksisterende reguleringene, og det er ikke fremmet krav om at reguleringen bør opphøre for fremtiden.

En ikke forlenget konsesjon vil medføre en nedlegging. Dette vil påvirke kraftproduksjonen. Gitt Limingens funksjon som transittmagasin for NTE, vurderer NVE ikke at det ikke er noen reelle alternativer til den omsøkte fornyelsen.

5.2 Kraftproduksjon

I søknaden er årlig kraftproduksjon oppgitt til å være 209 GWh, mens NVEs tall viser at den nå ligger på 219 GWh. Dette er en økning på ca. 4,5 %.

Dette har ingen betydning for de fysiske forholdene i Limingen og Linvasselv.

Tabell 4: NVEs beregninger av kraftproduksjonen i Linvasselv kraftverk.

Kraftverk	Installert effekt (MW)	Maksimal slukeevne (m ³ /s)	Midlere årsproduksjon (GWh)	Brukstid (h)	Magasingrad (-) ³	Prisområde
Linvasselv – totalt	66	70	219	3318	0,83 (560/674,5)	-
Linvasselv – NTEs aggregat	24	44	71 ⁴	2958	-	NO4
Linvasselv – Fortums aggregat	42	26	148 ⁵	3524	-	SE2

⁴ Midlere årsproduksjon referert til tilsigsperioden 1981-2010.

⁵ «Norsk magasinkapasitet og magasininfylling», [Uregistrert publikasjon](#)

5.3 Landskap

5.3.1 Limingen

I søknaden er perioden fra snøsmeltingen starter til magasinet begynner å nå sitt høyeste nivå i juli måned, beskrevet som perioden som gir de største visuelle konsekvensene av reguleringen. Det blir i denne perioden flere områder med nokså store tørrlagte arealer langs innsjøen. Effekten er mest synlig på nordsiden av sjøen, som også er det området hvor det er bebyggelse og mest ferdsel.

Høringsuttalelsene

Røyrvik kommune sier i sin uttalelse at den lave vannstanden er skjemmende og skaper praktiske ulemper for blant annet båtbruk. Miljødirektoratet skriver i sin uttalelse at det bør holdes en høy vannstand utover høsten for å bedre landskapsestetikken rundt innsjøen. Øvrige høringsuttalelser kommenterer ikke landskap spesifikt, men flere nevner en endring av driftsmønster og manøvreringsreglement som et mulig avbøtende tiltak. Temaet må også ses i sammenheng med erosjonsutfordringene og friluftsliv i og rundt innsjøen.

Søkers kommentar

ÅVF kommenterer ikke landskapseffekten, men de er klar over erosjonsproblematikken som følge av lav vannstand.

NVEs vurdering

NVE registrerer at det er utfordringer for landskapet og det visuelle inntrykket med lav vannstand i Limingen. Vannstanden er en kombinasjon av bestemmelsene i manøvreringsreglementet og det naturlige tilsiget. Ettersom tilsiget er lavere om vinteren vil det naturlig være lavere vannstand om våren.

Reguleringen av Limingen er todelt, og det følger med spesifikke krav til vannstanden som er gjeldende i begge reguleringskonsesjonene. En bestemmelse som er vesentlig når det gjelder fyllingen av Limingen om våren og sommeren, er at det innen 15. juli skal være nok vann i Limingen til å sikre vintertappingen til Tunnsjø kraftverk. Det skal ikke være mindre enn 150 mill. m³ til rådighet etter denne datoen. Denne bestemmelsen medfører at begge regulantene må kjøre kraftverkene nedstrøms Limingen, både på norsk og svensk side, på en slik måte at denne vannfyllingen er sikret. NTEs regulering er dermed en transittregulering og mengden vann de skal overføre er følgelig avhengig av bestemmelsene i reglementet og av det naturlige tilsiget.

Dersom det innføres krav i manøvreringsreglementet om hurtigere fylling om våren, eller at vannstanden skal være på en spesifikk høyde innen en gitt dato, vil det medføre at kraftverkene nedstrøms Limingen trolig ikke kan produsere like mye om våren. De kan også være nødt til å produsere mindre om vinteren for å sikre tilstrekkelig med vann. Dette avhenger av snømengden og nedbøren i nedbørsfeltet som varierer fra år til år.

NVE ser at den lave vannstanden også gir utfordringer under andre temaer, og vi vil gjennomgå flere aspekter rundt dette under de aktuelle temaene.

5.3.2 Linvasselv

Reguleringene i Limingen medfører blant annet at vannføringen ut av Limingen ikke går ut via Linvasselv som tidligere. Det er svært sjelden det går overløp ned til Linvasselv ettersom Limingen er et senkingsmagasin. I den gjeldende konsesjonen er det ikke krav om minstevannføring. Vannføringen i elva består dermed av det naturlige tilsiget mellom dammen og Kvarnbergvattnet på svensk side. Elva som landskapselement er preget av flere år med lavere vannføring enn normalt, og det er områder i elvestrekningen som har blitt gjengrodd.

Høringsuttaelsene

Flere høringsparter mener det må ryddes i elveløpet og noen trekker frem etablering av terskler som et avbøtende tiltak. Miljødirektoratet mener vannspeil må sikres på et mer naturlig vis enn tradisjonell terskelbygging. Flere mener også at en fornyet konsesjon bør ha minstevannføring som nytt vilkår, både for å bedre elva som landskapselement, men også for å bedre vilkårene for det biologiske livet i elva.

Søkers kommentar

ÅVF sier i sine kommentarer at de kan sørge for å rydde elveleiet og etablere terskler for å øke elvas verdi som landskapselement som avbøtende tiltak. Kravet om minstevannføring avviser de som følge av dyre tekniske løsninger og kompliserte reguleringsforhold i Limingen.

NVEs vurdering

NVE ser at deler av elva er gjengrodde og bærer preg av reguleringen. Vi er positive til at elveløpet ryddes og at terskler kan etableres for å skape vannspeil flere steder enn i dag. Her må det trekkes frem at området er lite besøkt og det er ikke noe friluftsliv av omfang langs elva, men vi mener allikevel at dette er tiltak som bør gjøres for å bedre elva som landskapselement. Tiltakene vil også kunne bedre vilkårene for det biologiske livet i og langs elva.

NVE vil gå nærmere inn på temaet minstevannføring i kap. 5.7 (Vurdering av krav om avbøtende tiltak).

5.4 Fisk

5.4.1 Limingen

Det har blitt foretatt prøvafiske og gjort undersøkelser av fiskebestanden i Limingen flere ganger siden konsesjonen ble gitt, senest i 2016. Beskrivelsene og funnene som har blitt gjort er beskrevet nærmere i kap. 2 (Virkninger for miljø og samfunn). Konklusjonen fra undersøkelsene er at kvaliteten på fiskebestanden i Limingen er ansett som dårlig, og at reguleringen har medført at det biologiske grunnlaget for fisk har endret seg i så stor grad at bestanden av både ørret og røye har gått ned. Det er fortsatt levedyktige stammer av begge artene.

Det ble satt ut fisk i perioden 1960-1982, uten at dette ga ingen positiv effekt på fiskebestandene.

Høringsuttaalelsene

I høringen kom det flere innspill om fisk og fiske og de fiskebiologiske konsekvensene av reguleringen. Både Røyrvik og Lierne kommuner, samt grunneierne langs Limingen, trekker frem viktigheten av tilgang til sjøen for kunne nytte seg av det fisket som er mulig å ha i Limingen. De mener en ny konsesjon må sørge for at de fiskeribiologiske forholdene følges opp og at det pålegges tiltak som kan bedre situasjonen sammenlignet med dagens situasjon.

Miljødirektoratet og Statsforvalteren trekker også frem viktigheten av å innføre tiltak som kan bedre forholdene for fisk. De etterlyser nye undersøkelser som har fokus på dette og kartlegger betydningen av introduserte arter i innsjøen. De mener også at det må gjøres undersøkelser i sideelvene og bekkene for å se hvordan gyteforholdene for ørret er der, og hvordan reguleringen påvirker vandringsmulighetene. Deriblant om det er mulig å tilrettelegge for at fisk fra Limingen kan gyte i Linvasselv. Miljødirektoratet mener de nye undersøkelsene også må ha som mål å vurdere om det er hensiktsmessig å gjenoppta fiskeutsetting i Limingen.

Statsforvalteren trekker frem Gjersvika som et eksempel på avbøtende tiltak og mener avsnøring av andre viker, som f.eks. Nyvika og Røyrvika, bør bli utredet. Statsforvalteren ber også om en vurdering av om det kan være aktuelt å opprette et fiskefond for å bedre fisket i omkringliggende vann.

Søker kommentar

ÅVF skriver i sine kommentarer at de er positive til nye fiskeundersøkelser, både i Limingen og i sideelvene, men bemerker at Limingen er et av få reguleringsmagasin i Norge som har en langtidsundersøkelse gående for å følge utviklingen i fiskebestanden. Videre mener de at det ikke er aktuelt å gjenoppta fiskeutsettingen som følge av tidligere erfaringer.

Når det gjelder tilrettelegging av gyteområder for fisk fra Limingen i Linvasselv, mener ÅVF dette er vanskelig å gjennomføre ettersom Limingen er et senkingsmagasin, og det vil være umulig å få fisk til å passere når magasinet er nedtappet.

NVEs vurdering

Ved fornyelse av konsesjonen vil det innføres moderne standardvilkår, herunder vilkår om naturforvaltning. Dette vil gi Miljødirektoratet/Statsforvalteren muligheten til å pålegge og følge opp tiltak for å bedre fiskens forhold i Limingen og Linvasselv. En eventuell styrking av fiskebestanden vil også kunne bidra til å øke Limingens verdi som friluftsområde.

Det er også påvist i NINAs rapport fra 2016 at forholdene i Gjersvika er gode for ørretbestanden, noe som viser at tiltaket med å avsnøvre Gjersvika har fungert med tanke på å ivareta forholdene for fisken der, etter at reguleringen av Limingen ble påbegynt.

Statsforvalteren foreslår at slike avsnøvringer bør utredes for andre viker i Limingen. Se kapittel 5.6.1 (Friluftsliv og båttilgang) for NVEs vurderinger rundt dette.

Når det gjelder tilrettelegging for at fisk fra Limingen kan gyte i Linvasselv, så mener NVE det vil være uforholdsmessig komplisert og kostbart å gjennomføre, og det er usikkert hvor god effekt dette vil gi. Limingen er et senkingsmagasin, og i perioder med lavere vannstand er området fra inntaket og ned til dammen tilnærmet tørrlagt. Dette er en strekning på nesten 800 meter, og det vil kreve en stor grad av tilrettelegging for at fisk skal kunne vandre fritt mellom Limingen og Linvasselv. Det må også gjøres endringer på damkonstruksjonen for at fisk skal kunne passere, samt at det må lages anordninger for minstevannsslipp gjennom dammen. Vi mener at forholdene for fisk i Limingen best kan bedres ved å undersøke hvilke tiltak og forbedringer som er mulige å gjøre i sjøen og i tilhørende sideelver.

5.4.2 Linvasselv

Det er i dag begrenset med fisk og fiskemuligheter i Linvasselv. På norsk side består elvebunnen av veldig grove stein og fremstår ikke som en utpreget god fiskeelv. Den nedre delen av elva som ligger på svensk side blir beskrevet som en strekning som kan ha potensial til å bli en god fiskeelv.

Høringsuttalelsene

Flere av høringspartene har fremmet forslag om å bedre forholdene for fisk i Linvasselv, både på norsk og svensk side. Hovedsakelig ønskes det at det slippes minstevannføring på hele eller deler av strekningen, og enkelte foreslår å anlegge terskler i tillegg. De fleste spesifiserer ikke størrelsen på minstevannføringen, men Länsstyrelsen i Jämtlands län og Kvarnbergvattnets fiskevårdsområdesforening mener slippet bør være på 4,7 m³/s. Länsstyrelsen begrunner dette med at tidligere kunne røye gyte på strekningen mellom Kvarnbergvattnet og opp til første vandringshinder noen hundre meter oppstrøms. De mener det er viktig å reetablere gyteområdene for røyebestanden i Kvarnbergvattnet, både med hensyn til miljøkravene i EUs vanndirektiv og for å bedre mulighetene for sportsfiske. Mark- og miljødomstolen mener minstevannføringen bør tilsvare naturlig middelvannføring, at den tilpasses den elvegytende røyen og slippes så høyt i elva som mulig.

Søkers kommentar

ÅVF anser biotopjusterende tiltak og terskler som et bedre alternativ til avbøtende tiltak for fisk i Linvasselv enn slipp av minstevannføring. De mener kostnadene ved å tilrettelegge for minstevannføring er uforholdsmessig store i forhold til effekten det vil gi.

NVEs vurdering

NVE mener det er viktig å se på tiltak som kan bedre tilstanden i elva, men de bør være forholdsmessig tilpasset til hva som kan forventes å forbedres. Det har, som påpekt fra svensk side, vært gyteområde i nedre del ved utløpet til Kvarnbergvattnet. Hvorvidt dette området var avgjørende for rekruttering av røye i sjøen er usikkert.

Vi er av den oppfatning at et eventuelt krav om minstevannføring vil medføre uforholdsmessige kostnader og krafttap mot effekten det vil ha for fiskebestanden i Linvasselv. NVE vil gå nærmere

inn på temaet minstevannføring under Kap. 5.7 (Vurdering av krav om avbøtende tiltak – magasinrestriksjoner og minstevannføring) senere i innstillingen.

For å bedre forholdene uten uforholdsmessige kostnader, mener vi det vil være mest hensiktsmessig å etablere terskler og vurdere andre biotopforbedrende tiltak i Linvasselv. Ved fornyelse av konsesjonen vil vilkårene bli oppdatert til nye moderne standardvilkår. De nye vilkårene vil gi NVE eller Miljødirektoratet/Statsforvalteren hjemmel til å kunne pålegge konsesjonæren å bygge terskler og foreta biotopjusterende tiltak for å redusere skadevirkninger.

5.5 Erosjon

Erosjon er et problem i enkelte områder rundt Limingen hvor det er løsmasseavsetninger langs strandsonen.

Høringsuttalelsene

Røyrvik og Lierne kommuner og grunneierne har trukket fram erosjon som en av konsekvensene av reguleringen som har medført betydelige ulemper. Grunneiere mener erosjonen har økt i omfang de siste årene, og at problemene er størst i tilløpsområdene ved sideelver og bekker langs Limingen. Både kommunen og grunneierne mener sikringsarbeidet som har blitt gjort ikke er tilstrekkelig på flere steder og mener regulantene må pålegges å gjennomføre tiltak for å sikre områdene bedre. De mener det er bekymringsfullt å se at erosjonen har økt i omfang i tillegg til at den er størst i de bebodde områdene. Røyrvik kommune skriver også at det enkelte steder har blitt observert områder med utrasinger på ca. 10 meter, noe som oppleves som dramatisk for de som bor i området.

Søkers kommentar

ÅVF mener erosjonsproblemene generelt rundt Limingen er forholdsvis små, men ser at enkelte områder kan være mer utsatt og at det kan være behov for sikringstiltak. De foreslår alternativt at berørte grunneiere kan få utbetalt erstatninger, og minner om at erosjonsproblemene er behandlet tilsvarende i tidligere skjønn.

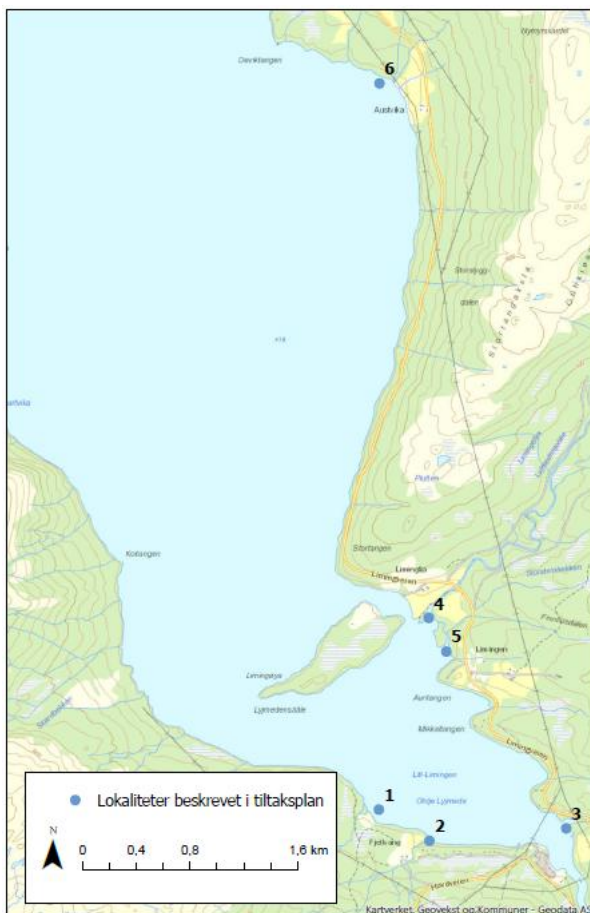
I etterkant av høringsrunden har ÅVF og NTE Energi AS (NTE) sørget for en kartlegging av erosjonsområdene med forslag til tiltak i Limingen. Rapporten ble ferdigstilt i 2018 av Sweco Norge AS. Rapporten kommer med konkrete forslag til områder hvor tiltak bør gjennomføres, og områder hvor det bør overvåkes for å se om tiltak kreves etter hvert. Anbefalte tiltak fremgår av tabellen under.

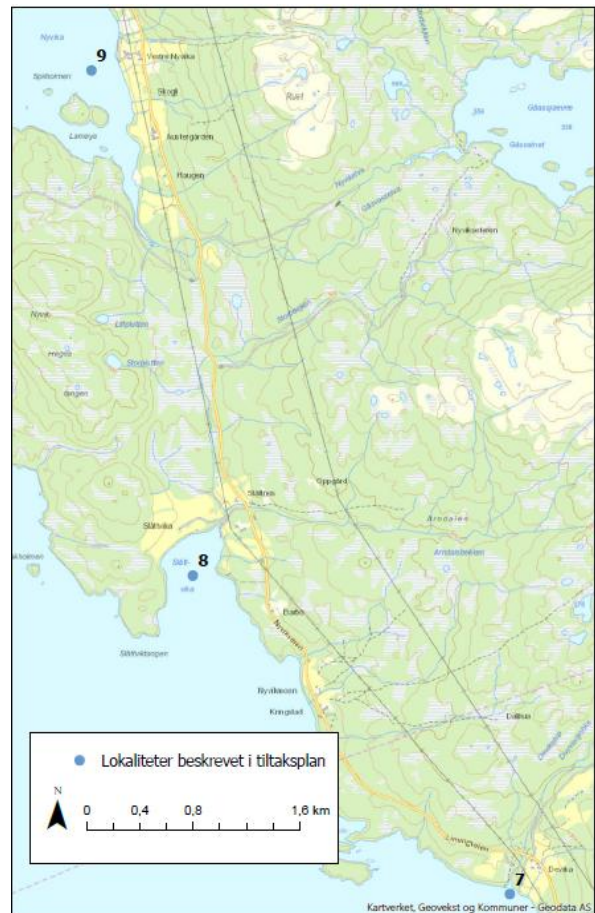
Tabell 5: Oversikt over kartlagte områder rundt Limingen. Kilde: Sweco Norge AS

Lokalitet	Tiltak anbefalt
1. Fjellvang vest	Overvåkes
2. Fjellvang	Ja
3. Hovdbekken	Nei
4. Limingelva	Ja
5. Finnhusbekken	Overvåkes
6. Austvika, Storbekken	Nei
7. Devika, Devikelva	Nei
8. Slåttvika, Slåttnesbekken	Overvåkes
9. Nyvika, Nyvikelva og flere småbekker	Overvåkes
10. Litelvika/Sagvika	Nei
11. Røyrvik sentrum	Ja
12. Svartvika	Overvåkes
13. Geitbergvika	Overvåkes

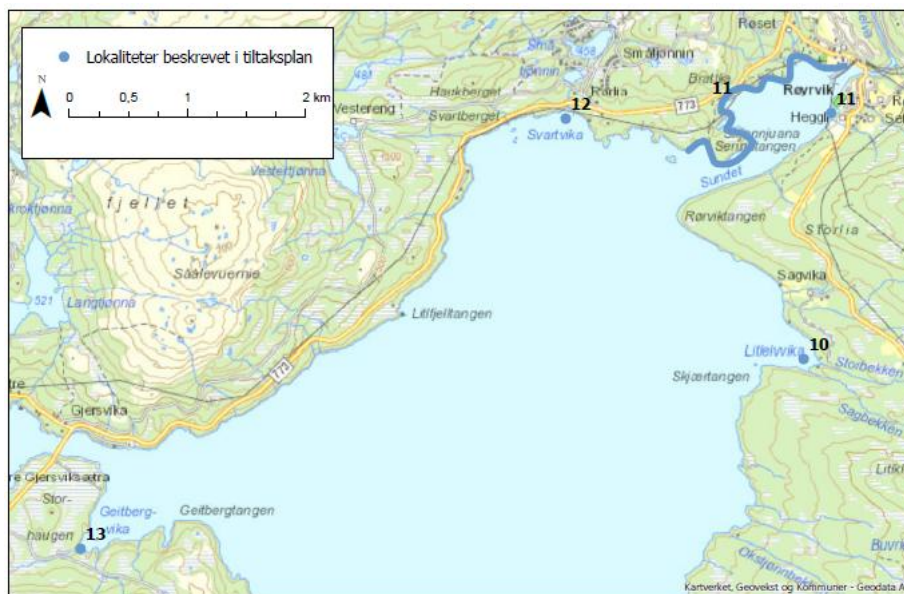
Sweco anbefaler at tiltak vurderes på 3 lokaliteter. 6 lokaliteter er anbefalt overvåket og 4 lokaliteter mener de ikke trenger tiltak. Kartene nedenfor (figur 6-8) viser lokalitetene.

Figur 7: Oversiktskart over lokalitetene 1- 6. Sør-østre del av Limingen. Kilde: Sweco Norge AS

Figur 8: Oversiktskart over lokalitetene 7 - 9. Østre del av Limingen. Kilde: Sweco Norge AS

Figur 9: Oversiktskart over lokalitetene 10 – 13. Nordre del av Limingen.

Kilde: Sweco Norge AS

NVEs vurdering

NVE er enige i at erosjonsproblemene i hovedsak er begrenset til noen få områder langs Limingen. Samtidig er det nettopp i disse områdene folk bor og ferdes i, og hvor behovet er størst for å hindre at erosjonsproblemene øker. Dette særlig med tanke på sikkerheten i bruken av områdene, noe også Swecos rapport understreker. Sweco anbefaler at det gjøres tiltak i områder hvor det er bebyggelse og der det er jordbruks- eller friluftsinnteresser. NVE vil særlig trekke fram behovet for å gjøre tiltak i nærheten av Rørvik sentrum. Dette er det tettest befolkede området langs Limingen, og hvor erosjonsproblemene kan påvirke bebyggelse, ferdsel og friluftsliv i størst grad.

NVE viser til innføringen av standardvilkår som fanger opp erosjon. NVE oppfordrer ÅVF til å fortsette den gode dialogen med konsesjonærene i dag har med de berørte kommunene. NVE anbefaler nå ingen nye tiltak. Men vi er enige med konklusjonen i Sweco-rapporten, som sier at det bør gjennomføres sikringstiltak på utpekte lokaliteter. Videre oppfordrer vi til å overvåke de øvrige lokalitetene, slik at tiltak kan iverksettes raskt dersom utviklingen er negativ.

Om det på et senere tidspunkt skulle vise seg nødvendig, kan NVE pålegge tiltak for å hindre erosjon med hjemmel i de nye konsesjonsvilkårene.

5.6 Brukerinteresser

Brukerinteressene som blir berørt av reguleringen dreier seg hovedsakelig om friluftslivsaktiviteter i tilknytning til Limingen. Den største utfordringen er vannstandsendingene som vanskeliggjør bruk av båt og generell tilgang til innsjøen.

Reindrift er også noe berørt av reguleringen, men ikke like direkte.

5.6.1 Friluftsliv og båttilgang

Høringsuttaalelsene

Røyrvik kommune skriver i sin uttalelse at reguleringen i perioder gjør friluftsliv med båt utfordrende og etterlyser bedre tilrettelegging. Kommunen foreslår at det fastsettes en sommervannstand for å redusere de negative konsekvensene for landskap og bruk av sjøen. De etterlyser også bedre merking av skjær. De er opptatt av å kunne gjøre området langs Limingen mer attraktivt å bruke i friluftssammenheng, og nevner blant annet en plan om å tilrettelegge for stier langs sjøen. De etterlyser dermed muligheten for å holde en jevnere vannstand i sommerhalvåret.

Grunneierne vil også ha bedre tilrettelegging for å kunne bruke sjøen i større grad, men de peker mer mot at de anleggene som eksisterer i dag utbedres og i større grad tilpasses vannstandsendingene. De er opptatt av at det må være tilrettelagt for båtbruk uavhengig av vannstanden. Grunneierne mener også at det må bli flere steder hvor det er mulig å sette ut båter.

Statsforvalteren foreslår at avsnøring av viker bør utredes. Dette ble gjort med Gjersvika når konsesjonen ble gitt, og Statsforvalteren mener tiltaket er meget vellykket mht. friluftsliv og fiske.

Søkers kommentar

ÅVF sier i sine kommentarer at fyllingsgraden er avhengig av tilsiget, og vil variere fra år til år. De mener det derfor vil være vanskelig å sette en absolutt sommervannstand. De minner også om at i det norske manøvreringsreglementet er det forutsatt at det pr. 15. juli er overført minimum 150 mill. m³ fra Namsvatnet. ÅVF viser også til oversikten i søknaden om magasinfyllingen av Limingen. Der kommer det frem at i et gjennomsnittlig år er vannstanden i sjøen opp mot HRV fra medio juli til ut oktober.

Når det gjelder utsettingsordninger for båter, sier ÅVF at dette er privatrettslige forhold som allerede er avgjort ved skjønn. De mener kravet om at det skal utarbeides en plan i samarbeid med kommunene ikke faller inn under fornyelsessaken, men er et privatrettslig spørsmål.

ÅVF er ikke imot at avsnøring av viker kan vurderes som tiltak. De ser at dette i så fall må gjøres i samarbeid med den norske «medregulanten» NTE, og at de må ha en grundig utredning som ser på tekniske løsninger, kostnader og hvilken miljøgevinst som kan oppnås.

NVEs vurdering

NVE registrerer at det kan være utfordringer for friluftsliv og båtbruk i og rundt Limingen som følge av reguleringen, men vi ser også at det kan være vanskelig å sette en absolutt sommervannstand. Som ÅVF påpeker er det vanskelig å vite hvordan fyllingsgraden vil være fra år til år. Vi mener at bestemmelsene i manøvreringsreglementet til NTE om at det pr. 15. juli må være overført minimum 150 mill. m³ fra Namsvatnet, gir en viss forutsigbarhet i fyllingsgraden. Men som følge av de naturlige forutsetningene for nedbør og tilsig, ser vi ikke hvordan det vil være mulig å pålegge en endring av fyllingsgraden utover de eksisterende bestemmelsene, uten at det vil gå på bekostning av vannet som benyttes gjennom Namsenreguleringen.

NVE merker seg at grunneierne ønsker seg flere båtutsettingsplasser som er bedre tilpasset vannstandsendingene. NVE mener bruken av områdene har fått et vesentlig mer allment preg over tid ved at flere bruker områdene til friluftsliv, jakt og fiske – aktiviteter som i mange tilfeller kan innebære bruk av båt. Vi mener derfor at krav om båtutsett og båt plasser ikke uten videre kan avvises som rent privatrettslig. NVE vil oppfordre partene til å komme fram til minnelige løsninger når det gjelder videre tilrettelegging for båt hold og båt bruk. NVE mener videre at etablering av båt drag, om nødvendig og etter en nærmere vurdering, kan pålegges med hjemmel i vilkåret om

naturforvaltning (vilkår 8 nr. IV om friluftsliv). Forutsetningen her er at tiltaket har en årsakssammenheng med reguleringen og at den er ved en etablert veg. Vilkåret gjelder kun for tiltak som er ment for allmenheten, mens private båtutsett og båtplasser ikke kan pålegges. Det vil derfor ikke være aktuelt å vurdere pålegg om tiltak som kun kommer enkeltpersoner til gode og som primært har preg av å være erstatning eller kompensasjon til private.

NVE mener avsnøring av flere viker blir uforholdsmessig vanskelig å gjennomføre i praksis, og vi ser ikke behovet for å utrede dette som et avbøtende tiltak. En avsnøring innebærer at det vil være behov for å etablere fysiske sperrer mellom hoveddelen av Limingen og de viker som skal avsnøres, for å sikre at vannstanden i vikene blir holdt på et høyere nivå enn resten av innsjøen. Vikene blir dermed, slik Gjersvika er i dag, egne innsjøer ved siden av Limingen. Dette vil medføre at vannvolumet i hoveddelen av Limingen vil bli mindre, som igjen fører til at det blir vanskelig å opprettholde dagens krav om magasinifylling og overførsel av vann videre til Namsenreguleringen. Videre vil avsnøringer gjøre at båtferdsel fra vikene til resten av innsjøen blir vanskelig, og det er usikkert hvordan det eventuelt vil påvirke utskiftningsforholdene og biologien i deler av sjøen.

5.6.2 Reindrift

Limingen ligger i beiteområdene til Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt).

Høringsuttalelser

Dagens regulering av Limingen har beslaglagt beiteareal og vanskeliggjort dagens driftsmønster og -forhold ifølge Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag. Men disse temaene har blitt gjort opp ved at regulantene har gitt erstatninger og/eller avbøtende tiltak.

Konsultasjon

NVE gjennomførte konsultasjon med Tjåehkere sijte 23.10.2024 (se kapittel 3.5). De som driver i dag kjenner ikke til andre forhold enn de som er etter reguleringen, men de har med seg erfaringene fra tidligere reindriftseiere.

I konsultasjonen trekker de frem flere forhold som har endret seg etter at reguleringen startet:

- Endrede flytt- og trekkleier.
- Isforhold på innsjøen.
- Mer skodde rundt sjøen som gjør det utfordrende å samle eller flytte reinen.
- Mer tåke fører også til at islag legges på laven i beiteområdene rundt sjøen.
- Samlet belastning.
- Erosjon i reguleringssonen langs Limingen.

Reinbeitedistriktet ba også om at de avtaler som er gjort med regulanten videreføres.

Søkers kommentar

ÅVF anerkjenner at reguleringen har medført ulemper for reindriften, men bemerker at ulempene har blitt gjort opp ved erstatninger eller avbøtende tiltak.

NVEs vurdering

NVE oppfatter at det har blitt gitt erstatninger og inngått avtaler for å kompensere for de ulempene reguleringen medfører for reinbeitedistriktet. Dette er basert på en avtale mellom partene.

Ved innføring av standardvilkår vil punktet om erosjon kunne følges opp med hjemmel i vilkårene i ny konsesjon, og vi mener at kartleggingen fra 2018 er et godt utgangspunkt for videre oppfølging.

Frostrøyk er et kjent fenomen langs mange vassdrag. Dette vil særlig kunne opptre når vannføringen øker vinterstid, noe som er en nødvendig konsekvens av behovet for kraftproduksjon. NVE mener imidlertid at dette vanskelig kan avbøtes uten å legge vesentlige begrensninger på kraftproduksjonen i de kaldeste delene av vinteren.

Isforholdene endrer seg også ofte ved regulering av vassdrag. Vi viser til at det i de nye vilkårene vil være krav om skilting og merking av usikre områder. I tillegg gjelder forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag). Formålet med denne forskriften er å sikre at det etableres internkontroll og fremme kontinuerlig forbedringsarbeid, slik at krav fastsatt i, eller i medhold av, vassdragslovgivningen blir oppfylt. Forskriften inneholder blant annet generelle krav til sikkerhet for tredjeperson.

Videre gjelder forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften). § 7-6 i forskriften omhandler sikringstiltak av hensyn til allmennheten, og sier at det for alle vassdragsanlegg skal *«etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene»*.

ÅVF har et selvstendig ansvar for å sørge for tilstrekkelig sikkerhet for tredjeperson, jf. bestemmelser i vilkår og gjeldene forskrifter. Dette inkluderer tilstrekkelige sikringstiltak i forbindelse med usikker is på magasiner, og grunner og skjær som i varierende grad er farlige for båttrafikk eller ferdsel på grunn av varierende vannstand. NVE forutsetter at ÅVF viderefører arbeidet med å finne gode løsninger som ivaretar sikkerheten ved reguleringsanleggene i henhold til kravene i de nevnte forskriftene. NVE vil følge opp vilkåret gjennom vår ordinære tilsynsvirksomhet.

NVE ser utfordringene som reguleringen bidrar med i forhold til usikrere isforhold, mer skodde og nedising. Det er vanskelig å finne gode avbøtende tiltak for dette uten å gripe inn i selve grunnen til reguleringen. Samtidig forsterkes disse effektene nå av klimaendringene.

5.6.3 Økonomi

Høringsuttalelser

Lierne kommune kommer med økonomiske krav i forbindelse med fornyelsen. De krever at det skal avgis konsesjonskraft til kommunen, og viser til at dette er normal praksis i andre regulerte sjøer i Norge. De mener også at det må fastsettes nye konsesjonsavgifter som er på samme nivå som ved en nyetablering av en regulering. I tillegg mener kommunene at det bør opprettes et næringsfond.

Videre krever Røyrvik kommune at det avgis konsesjonskraft, og påpeker at selv om det er en svensk regulering, så leverer ett av aggregatene i Linvasselv kraftverk strøm til det norske strømmettet. De krever at avgiftene settes til dagens nivå. Dersom ordningen uten konsesjonskraft videreføres, krever kommunen at konsesjonskrafttapet erstattes i næringsfondet.

Søkers kommentar

ÅVF viser til den norsk – svenske konvensjonen av 12 juni 1931 nr. 1 § 23 nr. 2, hvor det står at det ikke kan pålegges plikt fra vannfall i et av rikene til å levere kraft som erstatning for skade eller ulempe eller for øvrig for å tilgodese interesser i det annet rike. De mener derfor at det er ikke er mulig å pålegge konsesjonskraft for denne reguleringen, selv om ett av aggregatene leverer strøm til det norske strømnettet.

Når det gjelder konsesjonsavgifter påpeker de at det er opp til norske myndigheter å fastsette nivået for disse.

ÅVF mener det ikke er behov for opprettelse av et næringsfond, og begrunner det med at reguleringen har vært praktisert i flere tiår, og at allmenne og lokale interesser har tilpasset seg forholdene rundt reguleringen.

NVEs vurdering

Konsesjonsavgifter

Dagens ordning med en fast, årlig konsesjonsavgift, som indeksreguleres hvert femte år, foreslås videreført. I forslag til nye vilkår er beløpene indeksregulert 1.1.2024, og fordelingen mellom stat og kommune er henholdsvis nå på kr. 1 757 774,- og kr. 4 816 561,-. Røyrvik og Lierne fordeler avgiften til seg imellom, med 59 % til Røyrvik kommune og 41 % til Lierne kommune.

Konsesjonsavgiftene blir indeksregulert hvert femte år. NVE mener dette er tilstrekkelig for å kunne holde avgiftsnivået på et akseptabelt nivå, og at denne ordningen er gunstig for både den norske stat og de berørte kommunene.

Konsesjonskraft

Denne fornyelsen gjelder den svenske reguleringen av Limingen, og NVE mener at selv om noe av vannet blir benyttet til å forsyne det norske strømnettet, gjelder bestemmelsene i den norsk – svenske konvensjonen. Reguleringens vann blir i sin helhet overført til Sverige, og det er etter en avtale mellom ÅVF og NTE etablert et norsk aggregat i Linvasselv kraftverk. NTE betaler derfor en andel av de konsesjonsavgifter som den svenske reguleringen er pålagt i henhold til vilkårene. NVE anser dermed at det ikke er grunnlag for å kreve konsesjonskraft for denne reguleringen.

Økonomisk kompensasjon

NVE ser at reguleringen har medført utfordringer siden oppstarten, og forstår at det er grunnlaget for at kommunene ønsker økonomisk kompensasjon/næringsfond.

Etter hva NVE kjenner til, så har ÅVF og NTE bekostet blant annet fiskeundersøkelser og økonomisk bistand til båtutsettingsplasser. De har også satt i gang undersøkelser om erosjonen i Limingen som følge av reguleringen. Med innføring av nye standardvilkår, vil det komme bestemmelser som kan pålegge regulanten å foreta ytterligere fiskeundersøkelser, og det kan pålegges å foreta biotopjusterende tiltak for å bedre forholdene.

Dersom det ikke blir pålagt konsesjonskraft i fornyelsen, krever kommunene at tapte konsesjonskraftinntekter dekkes av et næringsfond. NVE viser til foregående avsnitt om konsesjonsavgifter og -kraft, samt den norsk – svenske konvensjonen. Sammenlignet med tidligere praksis, kan vi ikke se at det her foreligger grunner til å anbefale at det opprettes et næringsfond.

Men i det videre vil vi drøfte om det skal anbefales et fond for avbøtende tiltak med bakgrunn i en eventuell fornyelse av konsesjonen:

I de gjeldende konsesjonsvilkårene er det i post 15 siste ledd sagt at plikten til å utsette fisk kan kreves avløst av et fond på 120 000,- kroner. Denne summen i 1952-kroner tilsvarer om lag 2,3 millioner kroner i dag ([Norges Banks priskalkulator](#)).

NVE viser til vilkårsrevisjonen av Øvre Namsen som har gått parallelt med denne fornyelsessaken. Siden Limingen brukes både som transittmagasin for NTEs reguleringer i Namsen og ÅVFs magasinering av vann for utnyttelse på svensk side, mener vi Limingen har en nøkkelfunksjon i reguleringssystemet. Kravene og høringsinnspillene som har kommet fram – både i revisjons- og fornyelsesprosessen – viser til at reguleringene av Limingen medfører åpenbare ulemper. På grunn av Limingens nytte både for reguleringene på norsk og svensk side, har vi ikke anbefalt at det fastsettes magasinrestriksjoner. Med dette som premiss, kan det være vanskelig å finne andre avbøtende tiltak som reduserer de negative virkningene av reguleringen for lokalbefolkningen og allmenne interesser.

NVE anbefaler at det etableres et fond for avbøtende tiltak i de berørte kommunene. Fondsmidlene kan nyttes til miljøforbedrende tiltak og tilrettelegging for friluftsliv i reguleringsområdet og andre steder etter ønske og behov. Vi mener begge konsesjonærene i Limingen må innbetale en engangssum til dette fondet – totalt 2,3 mill.kr. Fordelingen mellom konsesjonærene vil tilsvare hvilken andel de bruker av Limingens totale magasinivolum (se Tabell 6).

Tabell 6: Fordelingen av Limingens totale magasinivolum mellom konsesjonærene i innsjøen, NTE og ÅVF. Tallene er hentet fra NVEs databaser.

Konsesjonær	LRV	HRV	Magasinivolum (mill. m ³)	Magasinivolum (i prosent)
NTE	409,0	411,7	230	29
ÅVF	411,7	417,7	560	71

NVE anbefaler at ÅVF pålegges å yte et engangstilskudd på NOK 1 630 000,- til et fond som skal fremme fisk, vilt og friluftsliv i Røyrvik og Lierne kommuner. I vår innstilling til vilkårsrevisjonen for Namsen anbefaler vi at NTE skal innbetale kr 670 000,- til fondet for sin bruk av Limingen.

5.6.4 Kulturminner

Høringsuttalelser

Trøndelag fylkeskommune viser til at kulturminner og kulturmiljøer ikke ble vurdert ved den opprinnelige konsesjonsbehandlingen og at kunnskapsgrunnlaget om de kulturhistoriske forholdene rundt reguleringsmagasinene ikke er tilfredsstillende. De mener at det således må innarbeides vilkår som sikrer at det kan gjennomføres registrering og eventuelt utgraving av automatisk fredede kulturminner.

Sametinget påpeker at samiske kulturminner kom spesifikt inn i kulturminneloven i 1978 og ber NVE vurdere om det er grunnlag for å pålegge konsesjonæren sektoravgift for kulturminner.

Søkers kommentar

ÅVF viser til tidligere kontakt med fylkeskommunen, hvor det ikke ble meldt inn behov for å gjennomføre nærmere undersøkelser. De mener derfor at det ikke er nødvendig å pålegge arkeologiske undersøkelser. De viser også til at ved nye vilkår vil det bli pålagt at regulanten skal betale en sektoravgift, og via denne avgiften vil ev. nye kulturminneundersøkelser bli finansiert.

NVEs vurdering

NVE viser til at det i en fornyelse av konsesjon vil fastsettes standardvilkår om automatisk fredete kulturminner. Dersom tiltak kan komme i konflikt med fredete kulturminner, så skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen. NVE viser videre til at konsesjonen for svensk regulering er gitt før 1959 og faller inn under ordningen om innbetaling av engangsbeløp til kulturminnevern i vassdrag (sektoravgift). Sektoravgiften fastsettes på grunnlag av magasinkapasiteten (GWh) i magasinet (se Tabell 7). Beregning av sektoravgiften vil bli gjort av NVE etter at nye vilkår er innført.

Tabell 7: Oversikt over magasinvolum og magasinkapasitet. Kilde: ÅVF og NVE

Magasin/første nedenforliggende kraftverk	Magasinvolum [mill. m ³]	Sum energiekvivalent [kWh/m ³]	Magasinkapasitet [GWh]
Limingen (svensk regulering) / Linvasselv	560	0,83	674,5

Registreringer og eventuell utgraving av automatisk fredete kulturminner som påpekt av fylkeskommunen vil kunne finansieres med midler fra sektoravgiften. Det er Riksantikvaren som forvalter bruken av sektoravgiften og som bestemmer hvilke regulerte vassdrag med reviderte eller fornyete konsesjoner det skal gjennomføres undersøkelser i.

5.7 Vurdering av krav om avbøtende tiltak – magasinrestriksjoner og minstevannføring

NVE har vurdert behovet for magasinrestriksjoner og slipp av minstevannføringer for å avbøte negative virkninger av reguleringene. Vurderingene er gjort på bakgrunn av innspillene i høringen med krav om avbøtende tiltak.

5.7.1 Magasinrestriksjoner

Høringsuttalelsene

Flere av høringspartene krever ytterligere magasinrestriksjoner utover det som allerede finnes i det gjeldende manøvreringsreglementet. Bakgrunnen for kravet er hvordan reguleringen påvirker landskapsestetikken ved lav vannstand, først og fremst i sommerhalvåret, og aktiviteter knyttet til fiske og annet friluftsliv.

I høringsuttalelsene fra 2008 var kravene generelle; det var et ønske om bedre tilrettelegging for bruken av Limingen, og betydningen av vannstands nivåene rundt dette. Lierne kommune

presiserte at det burde innføres et minimumsnivå i perioden juli, august og september, og at denne ikke skulle være under kote 416.

I forbindelse med vilkårsrevisjonen av Namsen, kom det inn mer spesifikke krav. Disse må sies å være relevante også for denne saken ettersom reguleringene i Limingen er tett knyttet sammen. Et krav fra kommunene er å holde en sommervannstand i perioden 1. juni til 15. oktober, av hensyn til estetikken i landskapet, samt å forenkle fiske og båtbruk i Limingen. I kravet er det ikke angitt en spesifikk høyde.

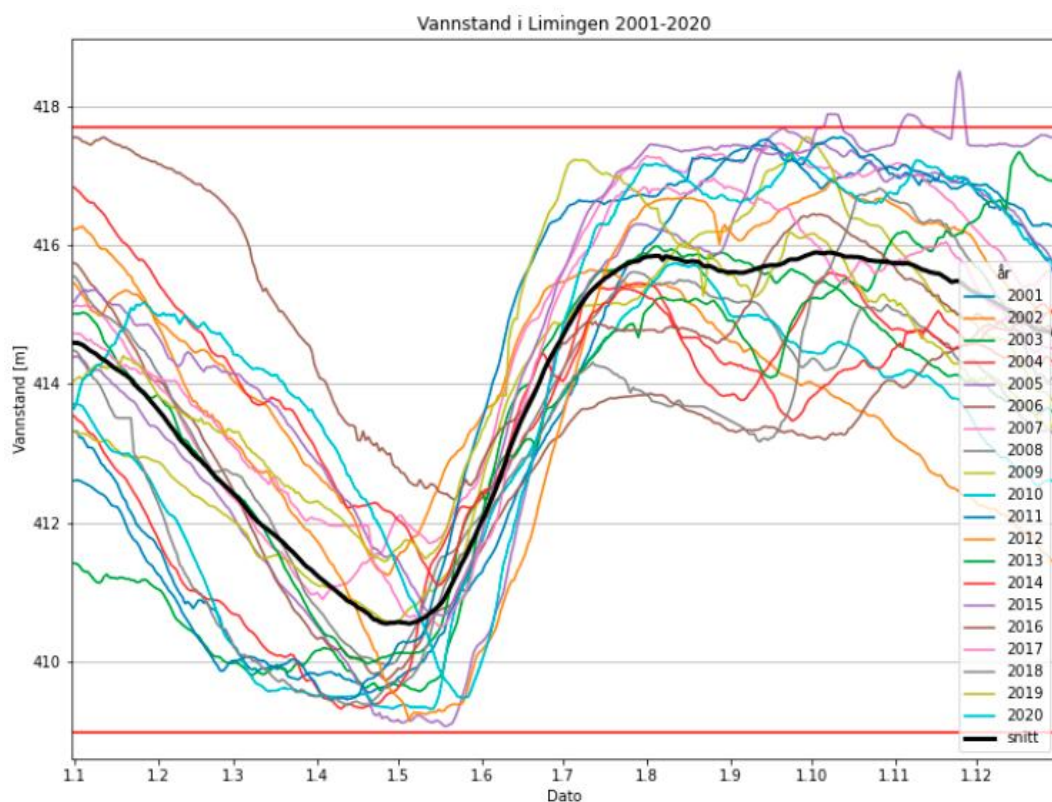
Søkers kommentar

ÅVF mener dagens reglement fungerer bra og mener det skal videreføres uten endringer.

NVEs vurdering

Det visuelle inntrykket med lav vannstand i Limingen påvirker opplevelsen av landskapet. Vannstanden er en kombinasjon av bestemmelsene i manøvreringsreglementet og det naturlige tilsiget. Ettersom tilsiget er lavere om vinteren, og det er behov for å bruke det magasinerte vannet til produksjon av vinterkraft, vil det naturlig være lavere vannstand om våren.

Som figur 9 viser, har vannstanden i snitt ligget tett oppunder kote 416 fra juli og ut oktober. Det vil si at vannstanden i Limingen ligger normalt høyt om høsten når magasinet først er fylt opp. I noen år har magasinet blitt tappet ned noe utover sommeren og høsten, slik som i 2019. I juni ligger vannstanden normalt en god del lavere - mellom ca. kote 412 og 415.

Figur 10: Vannstanden i Limingen 2001 – 2020. LRV=409,0 moh. (NTEs konsesjon). HRV=417,7 moh. (Ångermanälvens Vattenregleringsföretags konsesjon). Kilde: Data er oversendt fra NTE.

Limingen blir i dag benyttet som reguleringsmagasin for to konsesjoner. Bestemmelsene i reglementene henger sammen og de er tilpasset de to reguleringsystemene. Et vilkår for NTE-reguleringen innebærer at NTE forplikter å overføre minimum 150 mill. m³ pr. 15. juli hvert år til Limingen. Siden tilsiget til Vekteren og Limingen tappes mot Linvasselv, må kravet oppfylles ved å overføre vann fra Namsvatn. Namsvatn og Vekteren må tappes i samspill for å sikre en nødvendig fallhøyde fra Namsvatn om våren slik at vann kan overføres til Vekteren, og deretter videre til Limingen, for å oppfylle kravet til magasininfylling.

NVE vurderer derfor at fordelene med å innføre magasinrestriksjoner for Limingen ikke overstiger ulemperne, og anbefaler ikke å innføre krav om sommervannstand for Limingen.

Vi mener at bedre tilrettelegging for den allmenne bruken, samt økt fokus på sikkerhet i og rundt magasinet, vil være aktuelle tiltak for å redusere noen av ulemperne ved reguleringen. Nye og moderne standardvilkår gir forvaltningen hjemmel til å følge opp og pålegge tiltak av hensyn til friluftsliv, sikkerhet og erosjon. Vi viser til at konsesjonærene i dag følger opp og overvåker erosjonen rundt Limingen, se kapittel 5.5.

5.7.2 Minstevannføring

Høringsuttaalelsene

Mange av høringspartene krever slipp av minstevannføring i Linvasselv. Fra svensk side er dette hovedsakelig begrunnet med at det tidligere var både ørret og røye som gytte i nedre del av elva. Et konkret krav er at naturlig middelvannføring slippes, videre at det skal slippes 4,7 m³/s gjennom hele året eller tilsvarende den alminnelige lavvannsføringen, og at minstevannføringen skal optimaliseres i gytteperioden. Også på norsk side er det ønskelig å få minstevannføring for å kunne øke fiskebestanden. I tillegg er det et ønske om å hindre gjengroingen av elveløpet, og gjenskape elven som landskapselement. Særlig den øvre delen bærer preg av gjengroing.

Søkers kommentar

ÅVF har vurdert to ulike løsninger for slipp av minstevannføring, den ene innebærer å pumpe vann fra Limingen og over til Linvasselv, den andre er å etablere mulighet for overføring av vann via den gamle tappetunnelen. ÅVF mener begge løsningene er både kostbare og teknisk krevende å gjennomføre. I tillegg vil et slipp av minstevannføring også medføre komplikasjoner mht. NTEs regulering av Limingen, og et krav om minstevannføring vil påvirke begge reguleranter, både juridisk og i form av produksjonstap.

ÅVF mener at området langs elven har begrenset verdi og potensiale, blant annet fordi det er anleggsveier, steintipper og tekniske naturinngrep. De mener også at området har beskjedne brukerinteresser og at slipp av minstevannføring ikke vil øke naturverdien i særlig grad.

De viser også til regional plan for vannforvaltning i norske deler av Bottenhavet, som ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 31. oktober 2022. Der står det at Linvasselv har «mindre strenge miljømål», noe som innebærer at vannforekomsten har unntak fra å oppnå god økologisk eller kjemisk tilstand. Det betyr også at det mest sannsynlig vil være umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å gjennomføre tiltak som sikrer god tilstand i vassdraget.

ÅVF mener et krav om slipp av minstevannføring ikke står i forhold til de kostnader og ulemper det vil medføre, og at det ikke foreligger noen spesielle hensyn som tilsier et slikt pålegg. De sier seg derimot villige til å vurdere andre biotopjusterende tiltak som kan bedre forholdene for fisk i elva.

NVEs vurdering

Limingen ble etablert som et senkingsmagasin, hvilket vil si at det er i utgangspunktet teknisk vanskelig å anrette en minstevannføringsordning (se figur 10 og 11). Ved selve demningen er dybdeprofilen slik at LRV for Limingen ligger lavere enn bunnen ved demningen. Dette gjør at når magasinet er ned mot LRV, så er en lengre del av strandsonen helt tørrlagt inn mot demningen.

Høringspartene som har spesifisert hvilke størrelser minstevannføringen bør ha i Linvasselv, har krevd at den er tilsvarende naturlig middelvannføring og $4,7 \text{ m}^3/\text{s}$. Disse kravene om minstevannføring er så store at de vil påvirke økonomien til reguleringen og kraftproduksjonen i så stor grad at NVE ikke vurderer de nærmere. Før vi drøfter eventuelle størrelser på minstevannføringsslipp videre, vil vi drøfte mulighetsrommet for vannslipp til Linvasselv.

Figur 11: Dam Limingen ved lav vannstand. Foto: NVE

Figur 12: Området rett oppstrøms dam Limingen ved lav vannstand. Foto: NVE

Gitt utformingen av reguleringen, har søker vurdert to alternative tekniske løsninger for slipp av minstevannføring; enten installere en pumpeanordning eller slippe vann gjennom en tidligere tappetunnel. Pumpevarianten vil kreve energi i driftsfasen, og det må tas høyde for at det i perioder ikke er vann helt ned til dam Limingen. Det vil dermed være nødvendig å etablere inntaket til pumpen flere hundre meter oppstrøms dammen.

Utløpet på den tidligere tappetunnelen er i Linvasselv rett oppstrøms Riksgrensen. Løsningen vil derfor bare føre til vann i de nedre delene av elva. Samtidig er inntaket til denne tunnelen plassert så høyt i magasinet at den ikke vil gi mulighet til å slippe vann hele tiden.

Etter NVEs syn er det ingen gode løsninger for slipp av et sikkert og helårig slipp av minstevannføring til Linvasselv. Begge alternativene for slipp vil medføre permanent produksjonstap, og selve etableringen av slippordningene må antas å bli kostbare både under bygging og i driftsfasen. NVE har derfor ikke funnet det nødvendig å gå videre inn på og drøfte størrelser på vannslipp mer. NVE anbefaler ingen minstevannføring fra Limingen til Linvasselv.

5.7.3 Konsekvenser for kraftproduksjon og nåverdi

Et annet vesentlig aspekt er reguleringsregimet i Limingen. Som tidligere beskrevet er Limingen todelt, hvor ÅVF har rett til et magasin som motsvarer volumet mellom kotehøyde 417,7 og 411,7, og NTE et magasin som motsvarer volumet mellom kotehøyde 411,7 og 409,0. Det norske magasinet er overført vann fra Namsvatnet som skal tappes tilbake til Namsen, og kan derfor ikke avgis til Linvasselv/Brännälven.

NVE har også vurdert konsekvensene av å innføre minstevannføring. Vi har vurdert to alternativer:

1. Minstevannføring på 2,5 m³/s hele året fra Limingen, forbi Linvasselv kraftverk. Dette gir en begrensning i kraftproduksjonen på 21 GWh/år, og netto nåverdi av restriksjonen er -140 mill. kr over 40 år.

2. Minstevannføring på 4,7 m³/s hele året fra Limingen, forbi Linvasselv kraftverk. Dette gir en begrensning i kraftproduksjonen på 39 GWh/år, og netto nåverdi av restriksjonen er -260 mill. kr over 40 år.

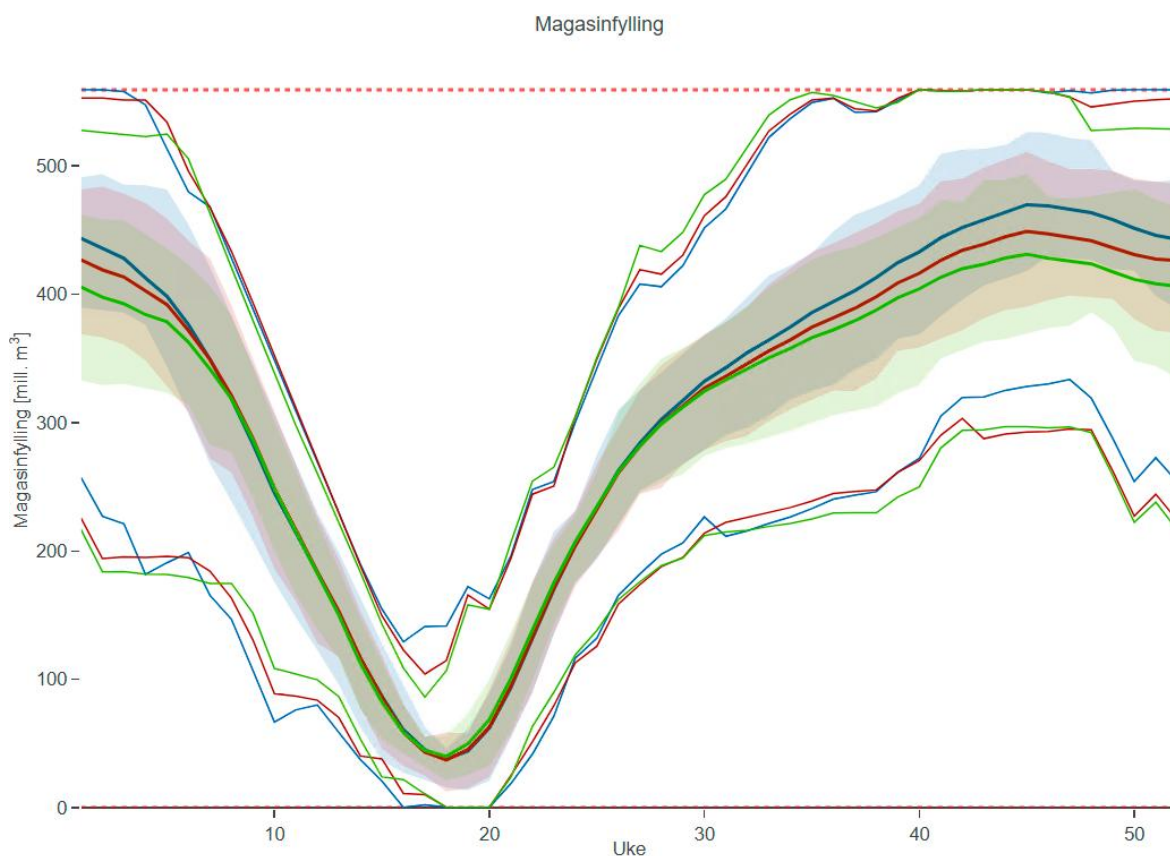
Kostnader knyttet til pumping og installasjon av pumpe er ikke inkludert i alternativene og vil eventuelt komme i tillegg.

Nåverdien av ÅVFs regulering av Limingen er 268 mill. kr over 40 år. Begrensning i kraftproduksjonen som følge av å fjerne reguleringen er om lag 9 GWh/år¹.

Dersom man pålegger minstevannføringskrav, gir dette hovedsakelig en nedgang i vinterproduksjonen. I ukene fram til snøsmeltingen må det holdes igjen mer produksjon i Linvasselv kraftverk for å kunne oppfylle minstevannføringskravet fram til snøsmeltingen i år med lav magasinfylling.

Til sammenligning er den anslåtte inntekten fra produksjonen minus drift- og vedlikeholdsutgifter om lag 1313 mill. kr over 40 år. Beregnet krafttap for de to restriksjonene utgjør en forholdsvis stor andel av både årlig kraftproduksjon (10 % og 18 % av 219 GWh) og anslått inntekt fra kraftverket.

Figur 12 viser simulert magasinfylling hvis man innfører minstevannføring. I snitt viser det at magasinfyllingen vil bli lavere enn hvis man beholder dagens ordning.

¹ Denne verdien og begrensningen er kun for kraftverket i Linvasselv. Verdien av reguleringen i Limingen øker suksessivt for hvert kraftverk nedover vassdraget på svensk side.

Figur 13: Simulert magasinifylling i Limingen (ÅVFs reguleringskonsesjon). Blått: Uten restriksjoner. Rødt: Minstevannføring på 2,5 m³/s fra Limingen. Grønt: Minstevannføring på 4,7 m³/s fra Limingen.

5.7.4 Kost-nyttevurdering av avbøtende tiltak

NVE har vurdert hvorvidt slipp av minstevannføring vil medføre større fordeler enn ulemper. NVE ser at slipp av minstevannføring ut fra Limingen vil medføre store endringer, både med tanke på de tekniske løsningene, forvaltningen av Limingen og de økonomiske forholdene.

Kravet om slipp av minstevannføring er sterkt knyttet til å kunne bedre levevilkårene for fisk i elva. Flere parter ønsker at forholdene for fisk i elva utredes og at det i etterkant blir gjort tiltak for å bedre forholdene. Fra svensk side har det kommet inn konkrete krav til en minstevannføring på 4,7 m³/s, som de mener vil gjøre strekningen i nedre del av Linvasselv, mot utløpet til Kvarnbergvattnet, gytbar for røye og ørret. Det er ikke påvist noen sårbare eller truede arter i eller langs Linvasselv.

Som nevnt tidligere, vil et pålegg om minstevannføring medføre store endringer for både reguleringsregimet i Limingen og for økonomien av reguleringen. NVE anser at det vil koste uforholdsmessig mye sett opp imot nytteeffekten det vil ha på fisken i elva. Vi mener at det vil være mulig å bedre levevilkårene for fisken ved hjelp av andre tiltak enn minstevannføring. Ved å innføre nye, moderne vilkår i konsesjonen, kan ÅVF pålegges å gjennomføre tiltak som kan bedre den biologiske tilstanden, bl.a. etablering av terskler og andre biotopjusterende tiltak. Dette vil både forbedre forholdene i elva samt være mindre kostnadskrevende og ikke medføre negativ produksjonsendring.

Vi viser også til den regionale planen for vannforvaltning for perioden 2022 – 2027 hvor Linvasselv, som en av tre vannforekomster, er gitt «mindre strengt miljømål» (MSM). Et mindre strengt miljømål kan gis til vannforekomster som er sterkt modifisert (SMVF), og hvor det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å oppnå god økologisk eller kjemisk tilstand.

5.8 NVEs oppsummering

Etter NVEs syn kan ikke slipp av minstevannføring og reguleringen av Limingen vurderes separat. Et krav om slipp til Linvasselv vil medføre store endringer for reguleringen av Limingen, endringer som vi mener gir flere ulemper enn fordeler, selv om det isolert sett er positivt for elva med minstevannføring.

NVE anser det som for kostbart å kreve minstevannføring, både med tanke på produksjonsendring og kostnader knyttet til etablering og drift av en slippanordning.

Regulerbar kraft som man har i Limingen, er viktig med hensyn til forsyningssikkerheten og kraftbalansen og kan vanskelig erstattes. Kravet om ytterligere magasinrestriksjoner utover de som allerede finnes i dag vil også innebære redusert regulerbarhet og vil kunne påvirke forsyningssikkerheten negativt. Våre simuleringer tyder på at magasinifyllingen i Limingen kan bli lavere gjennom sommeren og høsten som følge av økt tapping til minstevannføring. I tillegg vil det få konsekvenser for NTEs regulering i Limingen og dermed påvirke reguleringer og kraftverk nedover i Namsenvassdraget.

Linvasselv kraftverk bidrar med fleksibel kraftproduksjon på grunn av høy magasingrad. Restriksjoner på 2,5 m³/s og 4,7 m³/s gjør beslag på en stor andel av den regulerbare produksjonen. Samtidig kan nye restriksjoner gi en endret magasinifylling gjennom året.

NVE fortsatt regulering fortsatt vil medføre en del ulemper for miljø og samfunn, men ulempene mer enn veies opp av fordelene med en evt. fortsatt regulering. En eventuell konsesjon vil ha moderne standardvilkår, inkl. vilkår om naturforvaltning, som vil gi myndighetene hjemmel til å kunne pålegge ulike avbøtende tiltak ved behov. NVE har vurdert slipp av minstevannføringer og magasinrestriksjoner i henhold til krav. Vi finner at nytten av slike avbøtende tiltak ikke overstiger ulempene og kostnadene.

NVE har vurdert søknaden fra ÅVF om fornyelse av reguleringskonsesjonen i Limingen etter vassdragsreguleringsloven. Det er ikke planlagt endringer i nåværende regulering som kan medføre nye inngrep og virkninger utover de eksisterende. Vi legger i vår vurdering vekt på at reguleringen genererer mye fornybar og regulerbar kraft, samtidig som de negative virkningene på miljø og andre samfunnsinteresser vurderes som akseptable, og hvor noe kan avbøtes gjennom nye standardvilkår i konsesjonen.

Tabellen under oppsummerer NVEs innstilling i fornyelsen av reguleringskonsesjonen for Limingen. Kun de viktigste temaene i innstillingen inngår i tabellen.

Oppsummeringstabell ÅVFs fornyelse av reguleringskonsesjonen i Limingen		
Tema	NVEs vektlegging	NVEs anbefaling
Prissatte virkninger		
Kraftproduksjon	Stor vekt	ÅVFs regulering av Limingen gir regulerbar kraft til Linvasselv kraftverk som ligger i Sverige. Kraftverket har en installert effekt på 66 MW fordelt på to aggregater, og en midlere årsproduksjon på 219 GWh, hvorav ca. 1/3 går til det norske kraftnettet. Kraftverket har en høy magasingrad som gir en god reguleringsevne, og mye av produksjonen kommer i vinterhalvåret. Vannet fra Limingen går også videre til kraftverk nedover i Namsenvassdraget. NVE anbefaler ikke slipp av minstevannføringer og/eller magasinrestriksjoner (fyllingskrav) ut over de gjeldende krav som kan påvirke reguleringsevnen eller kraftproduksjonen. Et slipp av minstevannføring til Linvasselv ville ha gitt en negativ produksjonsendring på mellom ca. 21 og 39 GWh/år, avhengig av slippalternativ.
Fond	Liten vekt	Fond til avbøtende tiltak i Røyrvik og Lierne kommuner.
Økonomi	Middels vekt	Reguleringen vil gi inntekter til kommune, fylkeskommune og stat. Vilkår om betaling av konsesjonsavgifter vil bli videreført.

Nåverdi	Middels vekt	Nåverdien av ÅVFs regulering av Limingen er 268 mill. kr over 40 år. Reduksjon i netto nåverdi som følge av et eventuelt vannslipp ville ha vært ca. 140 til 260 mill.kr. avhengig av alternativ.
Ikke-prissatte virkninger		
Fisk og fiske	Middels vekt	I Limingen er røye og ørret de dominerende artene. Røya har relativt god vekst og kvalitet. Det er en levedyktig stamme av ørret, men kondisjonsfaktoren er lav. En begrensning for ørreten er liten tilgang på næring i den regulerte strandsonen. Fisket i Limingen har gått betydelig tilbake etter reguleringen, og i dag er det få som driver fiske i innsjøen. Det er likevel et potensial for å øke fisket i Limingen, med tanke på at røyebestanden er god. Linvasselv er sterkt påvirket av reguleringen, og slik tilstanden er i dag er det begrenset med fisk og fiskemuligheter i elva. Elva er også stedvis gjengrodd. NVE anbefaler videreføring av gjeldende krav om vannfylling i Limingen om våren og sommeren. Vi anbefaler ikke ytterligere restriksjoner, jf. drøfting i «Kraftproduksjon». Moderne standardvilkår kan bidra med økt kunnskap og avbøtende tiltak.
Erosjon	Middels vekt	Det er flere områder, hovedsakelig i den nordøstre delen av Limingen, hvor erosjon er et problem for ferdsel og bruk av innsjøen. Noe jordbruksareal er også utsatt. Det er gjennomført sikringstiltak enkelte steder, og det er utført en kartlegging av erosjonsutsatte områder med forslag til tiltak. Det er tidligere gitt erstatninger for erosjonsskader. NVE viser til at konsesjonærene i Limingen følger opp erosjonsproblematikk rundt innsjøen. Med hjemmel i standardvilkårene kan forvaltningen følge opp hensynet på et senere tidspunkt.
Landskap og friluftsliv	Middels vekt	Friluftsimteresser knyttet til området i og rundt Limingen er hovedsakelig fritidsfiske, båtbruk og rekreasjonsaktiviteter. De fleste aktivitetene har lokal tilknytning. Det er blant annet mange båtplasser inne ved kommunesenteret Røyrvik. ÅVF har bidratt til å finansiere båtutsettingsplass i Røyrvika. Limmingen har en høy reguleringsgrad, noe som gjør magasinet sårbart for variasjoner i vannstand mellom våte og tørre år. Reguleringssoner og vannstandsendringer kan påvirke landskapsopplevelsen og egnetheten for friluftsliv. Vannstanden i Limingen er en kombinasjon av bestemmelsene i manøvreringsreglementet og det naturlige tilsiget. Perioden fra snøsmeltingen starter til magasinet begynner å nå sitt høyeste nivå i juli måned, beskrives som perioden som gir de største

		visuelle konsekvensene av reguleringen. Utover høsten er vannstanden normalt nokså stabil. Linvasselv som landskapselement er preget av flere år med lavere vannføring enn normalt, og det er områder i elvestrekningen som har blitt gjengrodd. NVE anbefaler videreføring av gjeldende krav om vannfylling i Limingen om våren og sommeren. Vi anbefaler ikke ytterligere restriksjoner, jf. drøfting om «Kraftproduksjon». Andre avbøtende eller kompenserende tiltak for friluftsliv kan pålegges ved behov med hjemmel i standardvilkårene.
Reindrift	Liten vekt	Limingen ligger i beiteområdene til Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt). Reguleringen av Limingen har beslaglagt beiteareal og vanskeliggjort dagens drift. Problemer som nevnes er bl.a. usikre isforhold, mer skodde som gjør det utfordrende å samle eller flytte reinen, nedising av beitearealer og erosjon. NVE oppfatter at det har blitt gitt erstatninger og inngått avtaler mellom ÅVF og reindriftnæringen for å kompensere for de ulempene reguleringen medfører. Vi anbefaler at avtalene videreføres. Avbøtende tiltak, mot erosjon og skilting/merking, vil i noen grad kunne pålegges med hjemmel i standardvilkårene.
Kulturminner og kulturmiljø	Liten vekt	Fylkeskommunen bemerker at det ikke ble foretatt en registrering av kulturminner når konsesjon ble gitt. Fylkeskommunen mener derfor det må innføres vilkår som gjør det mulig å pålegge kulturminneundersøkelser. Innføring av nye standardvilkår vil ha vilkår om automatisk fredete kulturminner. Fornyelse av konsesjonen vil i tillegg utløse krav om betaling av sektoravgift til kulturminnevern. Riksantikvaren prioriterer omfang av kulturminnetiltakene, samt hvilke regulerte vassdrag det skal gjennomføres undersøkelser i.

6. NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og høringsuttaalelsene, finner NVE at fordelene og nytten av tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. NVE anbefaler at Ångermanälvens Vattenregleringsföretag får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 5 til fortsatt regulering av Limingen. Vi anbefaler at tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt.

7. Forholdet til andre lover og forskrifter

7.1 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, jf. § 7, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I vår vurdering av søknaden legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 8-12.

7.1.1 Kunnskapsgrunnlaget, § 8

Det følger av § 8 første ledd i naturmangfoldloven at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 8 er en konkretisering av og et supplement til forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Kunnskapen om naturmangfoldet og antatte virkninger av tiltaket er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden med senere tilleggsvurderinger, relevante nasjonale databaser, tilgjengelige fagrapporter, samt innspill fra den offentlige høringen og sluttbefaringen i vassdraget. Vi legger vekt på at Limingen og Linvasselv har vært regulert i mange år, og at det i denne tiden er opparbeidet kunnskap og erfaringer om reguleringens virkninger. Det er ikke planlagt nye tiltak eller endringer som kan medføre nye virkninger ut over de eksisterende.

Etter NVEs oppfatning oppfyller kunnskapsgrunnlaget i denne saken de krav naturmangfoldloven § 8 stiller til nivå i forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

7.1.2 Føre-var-prinsippet, § 9

Bestemmelsen skal sees i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt over. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil oppstå.

NVE kan ikke se at det foreligger risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet i denne saken som gjelder søknad om fornyelse av tidligere konsesjoner.

7.1.3 Økosystemtilnærming og samlet belastning, § 10

I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep som kan påvirke økosystemet. I vurderingen av den samlede belastningen ser NVE i hovedsak på påvirkningen på verdifulle naturtyper og rødlistede arter.

Denne saken gjelder søknad om fornyelse av ÅVF sin reguleringskonsesjon for Limingen. Det er ikke planlagt nye inngrep ut over de eksisterende som kan påvirke naturmangfoldet negativt. Det er ikke registrert noen utvalgte naturtyper som kan bli berørt. Det er heller ikke registrert rødlistede arter som er påvirket av reguleringen.

NVE mener det er liten sannsynlighet for at en eventuell fornyelse av konsesjonen vil ha konsekvenser for rødlistede arter og verdifulle naturtyper som skulle tilsi at den samlede belastningen på disse blir uforsvarlig stor.

7.1.4 Kostnadsdekning, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, §§ 11 og 12

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slike teknikker og lokalisering som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultater. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11 og 12. Etter NVEs mening er disse kravene tatt hensyn til gjennom prosessen med konsesjonsbehandling, der det vurderes om regulering og kraftverksdrift kan justeres for å gi et best mulig samlet resultat. En eventuell ny konsesjon blir gitt med vilkår om miljøforsvarlig drift. Moderne standardvilkår vil gi forvaltningen hjemmel til å følge opp med undersøkelser og avbøtende tiltak.

7.2 Vannforskriften

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Det skal utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer med sikte på å oppfylle miljømålene, og sørge for at det fremskaffes nødvendig kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet.

7.2.1 Forholdet til vannforskriften § 12

Det søkes om fornyelse av en tidsbegrenset reguleringskonsesjon. Inngrepene er allerede gjennomført og det planlegges ikke nye tiltak eller endringer i driften av kraftverket. Søknaden omfattes derfor ikke av kravet til vurderinger etter vannforskriftens § 12 som gjelder ny aktivitet eller nye inngrep.

7.2.2 Forholdet til regional vannforvaltningsplan

Limingen og Linvasselv inngår begge i Regional plan for vassforvaltning 2022-2027 Bottenviken vannregion.

Vannforvaltningsplanen inneholder miljømål for de enkelte vannforekomstene. Planvedtaket forplikter offentlige myndigheter til å søke å følge opp og gjennomføre planen for å nå miljømålene innen planperioden, eventuelt innen en utsatt frist. De godkjente miljømålene forutsetter etterfølgende vurdering og eventuelt vedtak om tiltak av sektormyndighetene.

Planen ble formelt vedtatt av Klima- og miljødepartementet 31. oktober 2022, og endelig vedtatt av Trøndelag fylkesting 15. desember 2022. I den sentrale godkjenningen av planen er ingen av

vannforekomstene i vassdraget oppført på vedlegg 2 (vannforekomster med miljømål som kan medføre krafttap) eller vedlegg 3 (vannforekomster med miljømål som kan medføre andre tiltak i vannkraftsektoren).

Opplysninger om vannforekomstene i Vann-nett

Limingen og Linvasselv tilhører vannområde Ångermanälven. I Vann-nett pr. november 2024 er følgende miljømål oppgitt for de to vannforekomstene:

307-1131-L Limingen, er klassifisert som «sterkt modifisert vannforekomst» (SMVF), påvirket av dammer, barrierer og sluser for vannproduksjon. Miljømålet er satt til «godt økologisk potensial» (GØP). Miljømålet forventes nådd i perioden 2022-2027.

307-107-R Linvasselv, er klassifisert som SMVF, påvirket av hydrologiske endringer uten minstevannføring gjennom vannkraft. Miljømålet er satt til «mindre strengt miljømål» (MSM) i henhold til § 10 i «Forskrift om rammer for vannforvaltningen». Miljømålet er oppnådd.

7.3 Energiloven

Søknaden om fornyet konsesjon innebærer ikke endringer eller opprusting av de eksisterende elektriske anleggene, som krever behandling etter energiloven.

7.4 Forurensningsloven

Søknaden gjelder videreføring av nåværende regulering av Limingen. Det er ikke planlagt noen endringer eller utvidelser som kan medføre forurensning.

Statsforvalteren i Trøndelag har i høringen ikke uttalt seg om spørsmål knyttet til forurensning. NVE legger derfor til grunn at det ikke er nødvendig med en egen tillatelse etter forurensningsloven. NVE viser til at standardvilkåret om forurensning foreslås tatt inn i nye konsesjonsvilkår.

8. Merknader til NVEs forslag til konsesjonsvilkår

Gjeldende konsesjonsvilkår ble gitt ved kgl.res. 4. juli 1952.

Forslaget til nye vilkår er basert på moderne standardvilkår, men med nødvendige tilpasninger. Dette betyr at ordlyden i mange av vilkårene endres og suppleres, men også innføring av enkelte nye vilkår, og fjerning av vilkår som anses overflødige eller ikke lenger relevante. Sammenhengen mellom eksisterende og anbefalte vilkårsposter framgår av tabell 7.

Tabell 8: Oversikt over postene i forslaget til nye vilkår, og sammenhengen med postene i det gjeldende vilkårssettet.

Nye vilkår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Gjeldende vilkår	1	3	-	-	5	25	17	15	-	-	13	-

Nye vilkår	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Gjeldende vilkår	-	18	19	-	-	24	-	26	28	20	22

Bestemmelser som ikke lenger anses som relevante/aktuelle eller som dekkes av lovbestemmelser, og som ikke er en del av moderne standardvilkår foreslås slettet.

Dette gjelder:

- Post 6 – Bruk av norske funksjonærer til anlegg og drift.
- Post 7 – Anvendelse av norske varer.
- Post 8 – At forsikring skal tegnes i norsk selskap.
- Post 9 – Om arbeidernes vederlag m.v.
- Post 10 – Avsette penger til kulturelle formål samt sørge for allmenndannende virksomhet og geistlig betjening.
- Post 11 – At det skal være legehjelp, sykehus og politi til rådighet
- Post 12 – Husrom for arbeiderne
- Post 14 – Dekning av kommunens forsorgsutgifter.

Poster og bestemmelser vi foreslås fjernet som følge av at vilkåret enten er oppfylt eller ikke lenger aktuelle:

- Post 2 – Innløsningsrett.
Foreslås fjernet da vi mener bestemmelsene i Post 1 (Konsesjonstid og revisjon), er dekkende nok for å avgjøre eventuelle tvister ved hjemfall.
- Post 4 – Godtgjørelser.
Denne posten er innløst.
- Post 16 – Sikringsarbeider.
Vilkåret gjelder sikringsarbeid ved Røyrvikelva. Dette vilkåret dekkes inn av standardvilkår om terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring (post 11).
- Post 21 – Sikkerhetsstillelse.
Dette er ikke lenger et nødvendig krav i forhold til gjeldende lovverk.

- Post 23 – Ferdsel, fløtning, mv. skjønn
Tømmerfløtning er ikke lenger en aktuell interesse å ta hensyn til. Ferdsel dekkes av nytt vilkår 12.
- Post 27 – Heftelser.
Vilkåret gjelder heftelser på anlegget som faller bort når det i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten. Dekkes av § 28 i vassdragsreguleringsloven, om statens hjemfallsrett.
- Post 29 – Fullmektig.
NVE mener det ikke lenger er et krav om å oppnevne en fullmektig som opptrer på vegne av den svenske regulanten.

Nedenfor kommenteres de enkelte postene i vårt forslag til reviderte konsesjonsvilkår. I parentes er oppgitt hvilke poster med bestemmelser i de gjeldende konsesjonene som erstattes helt eller delvis.

Post 1 – Konsesjonstid og revisjon (tidligere post 1)

Konsesjonen gis fornyet tidsbegrenset konsesjon på 50 år gjeldende fra 4. juli 2012. Årsaken til at tidsperioden er satt til 50 år, er som følge av § 20 a i den gjeldende vassdragsreguleringsloven når tilsagn om ny konsesjon ble gitt ved kgl.res. 3.desember 1999. Denne paragrafen sa at det ved tilsagn kunne gis en fornyet konsesjonsperiode på 50 år. Vi mener det ikke er noen grunn til å endre på dette ettersom tilsagnet er avgjort ved kgl.res, og det fastslår at konsesjonsperioden skal være på 50 år.

I de gjeldende vilkårene er det ikke angitt revisjonsadgang. I de nye vilkårene vil revisjonstiden settes til 30 år i tråd med vassdragsreguleringsloven § 8. Det er også tatt inn i vilkårene at regulanten kan si fra seg konsesjonen etter revisjon, jf. vassdragsreguleringsloven § 8 første ledd annet punktum.

Post 2 - Konsesjonsavgifter (Tidligere post 3)

NVE anbefaler at vilkåret om årlige avgifter opprettholdes slik de fremstår i konsesjonen fra 1952. Gjeldende avgiftssatser er oppført og vil indeksreguleres hvert femte år.

Post 3 – Kontroll med betaling av avgift mv. Bestemmelsen er et nytt standardvilkår.

Post 4 – Fond

NVE anbefaler at det opprette et felles fond for avbøtende tiltak i kommunene Røyrvik og Lierne med bakgrunnen i reguleringene i Limingen. Dette fondet skal ha en kapital på 2,3 millioner kroner. ÅVFs andel er NOK 1 630 000,- og skal betales inn som en engangssum før den nye konsesjonen kan tas i bruk.

Post 5 – Byggefrister (Tidligere post 5)

Vi foreslår at fristen for oppstart av byggearbeid utvides fra 2 år i gjeldende vilkår til 5 år i tråd med vassdragsreguleringsloven § 15. Fristen for fullføring etter søknad kan utvides med ytterligere 5 år. Myndighet til å forlenge fristen er delegert til NVE. Gjeldende bestemmelse i konsesjonen fra 1952

om løpende mulkt dersom fristen oversettes er ikke en del av dagens standardvilkår, og foreslås ikke videreført.

Vilkåret om byggefrister er et standardvilkår som tas inn i alle konsesjoner etter vassdragslovgivningen. Fristene i dette vilkåret gjelder for bygging av nye anlegg eller hjelpeanlegg i medhold av konsesjonen.

Post 6 – Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift (Tidligere post 25)

Postens innhold er i hovedsak beholdt, men språket er modernisert.

Begrensningen i konsesjonærens plikt knyttet til vanskeligheter og utgifter foreslås fjernet, i tråd med moderne standardvilkår.

I bestemmelsen i konsesjonen fra 1952 om forhåndsvarsling hvis ødeleggelse av naturforekomster osv. ikke kan unngås, anbefaler vi at hhv. «Landsforeningen for naturfredning i Norge» blir erstattet av «vedkommende myndighet». Endringene er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 7 – Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn mv. (Tidligere post 17)

Vi foreslår at myndighet for godkjenning av planer og tilsyn legges til NVE, istedenfor til «vedkommende departement».

Vi foreslår videre å ta inn bestemmelser om kommunens rett til å uttale seg om anleggsveier, massetak og overskuddsmasser, om plikt for konsesjonær til å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder, om konsesjonærens plikt til opprydding, om at hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til nytte for allmennheten, og at NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring etter denne posten. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 8 – Naturforvaltning (Tidligere post 15)

NVE forslår å innføre moderne standardvilkår om naturforvaltning, med bestemmelser om at Miljødirektoratet kan pålegge konsesjonæren å gjennomføre tiltak av hensyn til fisk og plante- og dyreliv, samt kompensierende tiltak for friluftsliv. Nytt vilkår vil også dekke utsetting av yngel eller settefisk ved behov, som inngår i konsesjonen fra 1952. Videre kan konsesjonæren bli pålagt å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser, til å dekke utgifter til ekstra oppsyn i anleggstiden, og til å dekke utgifter til kontroll og tilsyn etter denne posten.

Post 9 – Automatisk fredete kulturminner

Dagens standardvilkår for automatisk fredete kulturminner foreslås inn i konsesjonen. Det foreslås i tillegg krav om innbetaling av et engangsbeløp til kulturminnevern i vassdrag (sektoravgift). Det vises i den sammenheng til «Retningslinjer for bruk av sektoravgift til kulturminnevern i vassdrag» fastsatt av Miljøverndepartementet 8.6.2010 (revidert 1.4.2011), hvor det fremgår at ordningen med sektoravgift gjelder for vassdrag der opprinnelig konsesjon ble gitt før 1960, jf. punkt 2 i retningslinjene. NVE vil beregne den endelige avgiften når vilkårene er revidert.

Engangsbeløpet på 12 000,- som står oppgitt i vilkåret, er i 2006-kroner. Dette beløpet blir indeksregulert hvert år. I 2024-kroner tilsvarer dette 18 470,-.

Post 10 – Forurensning

Posten er ny og foreslås tatt inn i tråd med moderne standardvilkår.

Post 11 – Veier, ferdsel mv.

(Tidligere post 13)

Den generelle bestemmelsen om at konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger og bruer, hvor disse utgiftene blir særlig økt ved anleggsarbeidet, inngår i moderne standardvilkår og anbefales videreført.

Bestemmelsene om innbetaling av et engangsbeløp til å anlegge vei langs Limingen er oppfylt og foreslås ikke videreført.

Post 12 – Terskler, biotopjusterende tiltak og erosjonssikring

Posten er ny og foreslås tatt inn i tråd med moderne standardvilkår.

Post 13 – Rydding av reguleringssonen

Posten er ny og foreslås tatt inn i tråd med moderne standardvilkår.

Post 14 – Manøvreringsreglementet

(Tidligere post 18)

Bestemmelsene i konsesjonen fra 1952 gjaldt vannslippingen før den norske reguleringen av Limingen var fastsatt. Disse er følgelig ikke lenger aktuelle og foreslås fjernet i sin helhet. Et nytt manøvreringsreglement for den svenske reguleringen ble gitt 16. mars 1962, som samsvarte med den norske reguleringen av Limingen. Det er i dag et eget manøvreringsreglement for den norske reguleringen av Limingen og ett for den svenske. NVE anbefaler å videreføre at det er to reglementer. Vår parallelle behandling av vilkårsrevisjonen for Namsenvassdraget og fornyelsessaken for Limingen, gjør at vi har oppdatert begge reglementene og sikret at de fortsatt snakker sammen. Vi viser til forslag til nytt manøvreringsreglement og våre merknader til dette lenger ned i dokumentet.

Post 15 – Hydrologiske observasjoner

(Tidligere post 19)

Posten samsvarer i hovedsak med tidligere bestemmelse i de gjeldende konsesjonen. Vi foreslår at «departementet» erstattes med «NVE» i tråd med moderne standardvilkår, jf. OEDs vedtak om delegering av myndighet av 19.1.2018.

Videre foreslår vi at bestemmelser om merking av reguleringshøyder tas inn i den nye post 15.

Tidligere bestemmelse om at kopier av konsesjonærens kart over anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling er ikke lenger relevant og foreslås fjernet.

Post 16 – Vannstand i reguleringsmagasin, krav om skilting og merking

Vi foreslår nytt standardvilkår, som gir retningslinjer bl.a. om minstevannføring, skilting, merking og etablering og opprettholdelse av hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

Post 17 – Etterundersøkelser

Posten er ny og i tråd med moderne standardvilkår. Vilkåret gir hjemmel til å kunne pålegge konsesjonæren å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser, og er ikke avgrenset til bestemte vassdragsavsnitt.

Post 18 – Militære foranstaltninger

(Tidligere post 24)

Posten samsvarer i hovedsak med posten i gjeldende konsesjon. Vi foreslår at «konsesjonæren» settes inn istedenfor «anleggets eier», i tråd med moderne standardvilkår.

Post 19 – Luftovermetning

Posten er ny og foreslås tatt inn i tråd med moderne standardvilkår.

Post 20 – Kontroll og sanksjoner

(Tidligere post 26)

Vi foreslår å ta inn bestemmelser som gir mulighet for tilbaketrekning av konsesjon i tilfelle gjentatte eller fortsatte overtredelser av enkelte vilkårsposter, at NVE kan pålegge tvangsmulkt i tilfelle overtredelse av bestemmelser fastsatt i eller i medhold av lov eller i konsesjonsvilkår, eller at det kan ilegges overtredelsesgebyr, bøter eller fengselsstraff etter vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25. Dette er i tråd med moderne standardvilkår.

Post 21 – Tinglysning

(Tidligere post 28)

Innholdet i postene foreslås i hovedsak videreført, men med oppdatert språk i tråd med moderne standardvilkår.

Post 22 – Norsk regulering av Limingen

(Tidligere post 20)

Bestemmelsen i konsesjonen fra 1952 om norsk regulering, ble satt for å klargjøre for en eventuell norsk regulering av Limingen.

Vi foreslår å ha med et vilkår om fortsatt norsk regulering av Limingen og henvise til manøvreringsreglementet hvor samspillet mellom de to reguleringene er fastlagt.

Post 23 – Driftsvann for norsk fall

(Tidligere post 22)

Vi foreslår å videreføre dette vilkåret, da det henger sammen med den felles bruken av Limingen mellom den norske og svenske konsesjonæren.

Videre foreslår vi å endre avsnittet som omhandler eventuell mangel på overenskomst om godtgjørelsen, hvor det står at det skal opprettes en voldsgiftsnemnd, erstattes med «Godtgjørelsen skal i tilfeller av tvist fastsettes av departementet».

9. Merknader til NVEs forslag til manøvreringsreglement

Nytt manøvreringsreglement for svensk regulering av Limingen erstatter tidligere reglement fastsatt ved kgl.res. av 16. mars 1962.

Høydene i reglementet refererer seg til lokalt høydegrunnlag. NVE anbefaler at høydegrunnlaget blir konvertert til NN2000. NVE vil sende brev til ÅVF hvor vi ber om at de måler inn etter NN2000, slik at det nye manøvreringsreglementet vil få nytt høydegrunnlag.

Postene er oppdatert med ny standardtekst. Ellers er det foretatt justeringer i samsvar med innstillingen til nye vilkår. Dette er kommentert i avsnittene nedenfor for de enkelte poster.

Gjeldende bestemmelser som ikke lenger anses som aktuelle og foreslås fjernet er kravet som omhandler bestemmelser for fløting (tidligere post 2), og krav om bolig og telefon for damvokter (tidligere post 6).

Post 1

Innholdet i tidligere post 1 foreslås videreført i sin helhet uten materielle endringer i ny post 1 under Reguleringer. Faxälvens Vattenregleringsföretag endres til Ångermanälvens Vattenregleringsföretag.

Post 2

I ny post 2 tas inn standard formulering om at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene ikke skal økes.

Tidligere post 3, 4 og 5 foreslås å tas inn i ny post 2. Disse postene omhandler restriksjoner på reguleringen, og foreslås å legges i sin helhet under Restriksjoner. Vi foreslår å endre «foretaget» til Ångermanälvens Vattenregleringsföretag.

Post 3

Bestemmelser i tidligere første punktum i postene 6 og 7, som omhandler reguleringsanleggenes tilstand, isforhold, protokollføring og hydrologiske observasjoner foreslås tatt inn i ny post 3, med oppdatert tekst. Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet erstattes med NVE.

Post 4

Bestemmelser i tidligere post 8 første punktum om adgang til å foreta endringer i reglementet dersom det oppstår skader, samt erstatningsplikt for konsesjonæren, foreslås tatt inn i ny post 4, med oppdatert tekst.

I tillegg foreslås tatt inn bestemmelse om at mulig tvist om forståelsen av reglementet avgjøres av Energidepartementet. Bestemmelsen i samme post siste ledd som gir mulighet for å endre eller supplere bestemmelsene om korttidsregulering (i reglementets post 4), dersom erfaringer viser at det er behov for det, foreslås ikke videreført. Vi kan ikke se at bestemmelsen har vært tatt i bruk etter at reglementet ble fastsatt for over 60 år siden, og vi mener derfor den ikke lenger er relevant.